

Medicicus

Nr. 4-6 (920-922)
APRILIE-IUNIE 2019

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Stimați membri ai comunității universitare,

**Ion Ababii, rector,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.,
academician al AȘM**

Opera de peste șapte decenii a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este încununată cu succes și a fost calificată pentru o treaptă mai înaltă. Federația Mondială de Educație Medicală (FMEM) a confirmat faptul că universitatea noastră denotă performanță în activitatea didactico-științifică, asistență medicală și educație continuă, acordându-ne cel mai important vot de încredere - statutul de instituție acreditată internațional.

Este o realizare a noastră, a tuturor, fapt pentru care Vă felicit și, totodată, Vă exprim gratitudine pentru responsabilitatea, dedicarea și eforturile deosebite pe care le depuneți pentru a menține prestigiul Universității.

Știu că pentru mulți dintre Dumneavoastră planurile pentru sărbătorile pascale sau cele de concediu au fost înlocuite cu realizarea Raportului de autoevaluare instituțională, elaborat și prezentat, în termen record, Agenției Independente de Acreditare și Rating din Kazahstan, abilitată în acest

sens de FMEM. Apreciez aportul tuturor membrilor comunității, al beneficiarilor și al partenerilor în tot ceea ce reprezentăm astăzi: o universitate modernă, recunoscută la nivel mondial și cu oameni minunați, care poartă emblema calității și a excelenței!

Certificarea internațională este cu adevărat un motiv de mândrie pentru noi, dar care ne obligă să ne menținem la aceste cote înalte și să perseverăm în aspirația de a ne regăsi printre instituțiile de top din întreaga lume.

Vă îndemn să rămâneți la fel de entuziaști și consacrați Almei Mater, deoarece avem cu toții același scop, aceleași obiective și valori prin care se identifică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Doar împreună și cu suportul fiecăruia dintre Dumneavoastră vom reuși să excelăm în nobila misiune a Universității - cea de a oferi servicii de performanță în educație, cercetare, asistență medicală și formare profesională pe parcursul întregii

vieți, manifestând o preocupare continuă pentru asigurarea calității și promovarea valorilor naționale în contextul globalizării.
Felicitări, dragi colegi!

Stimați medici și farmaciști,

Cu prilejul Zilei lucrătorului medical și a farmacistului, în numele comunității academice a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, venim cu alete cuvinte de recunoștință pentru curajul, onestitatea și responsabilitatea inegalabilă care Vă caracterizează - Oameni cu literă mare.

Vă mulțumim pentru profesionalismul și devotamentul nelimitat, precum și pentru siguranța și încrederea pe care o emanăți oamenilor în situațiile dificile. Vă dorim să aveți parte de multă sănătate, de apreciere și respect din partea colegilor, de înțelegere și recunoștință din partea pacienților, de bunăstare și armonie în familie!

USMF „Nicolae Testemițanu” – acreditată internațional conform standardelor Federației Mondiale de Educație Medicală

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a obținut statutul de instituție acreditată internațional de către Federația Mondială de Educație Medicală (FMEM). Universitatea a primit, în data de 19 iunie, Certificatul de confirmare a acreditării internaționale pe un termen de 5 ani, eliberat în baza Protocolului nr. 46 din 14 iunie 2019 al Consiliului Agenției Independente de Acreditare și Rating din Kazahstan - entitate abilitată de FMEM cu drept de certificare internațională a instituțiilor de învățământ.

În acest context, rectorul Universității Ion Ababii a declarat: „Odată cu obținerea Certificatului de confirmare a acreditării internaționale, USMF Nicolae Testemițanu se poziționează pe o treaptă superioară, fapt ce demonstrează calitatea programelor de studii și a tuturor activităților desfășurate de către Universitate. Suntem onorați de performanța obținută și vom depune toate eforturile necesare pentru a corespunde în continuare standardelor internaționale”.

Acreditarea internațională prezintă mai multe avantaje, și anume:

1. Pentru specialiștii pregătiți la USMF „Nicolae Testemițanu”, certificarea internațională semnifică recunoașterea diplomelor de studii în alte state ale lumii și posibilități de afirmare peste hotarele țării.

2. Procesul de acreditare internațională a fost inițiat în luna martie 2019 și a presupus mai multe etape, una dintre ele fiind realizarea Raportului de autoevaluare instituțională, conform cerințelor înaintate de IAAR. Ulterior, în perioada 3-5 iunie curent, Comisia de experți externi a Agenției s-a aflat la USMF „Nicolae Testemițanu”, în scopul evaluării instituționale finale în baza standardelor FMEM, după examinarea preliminară, efectuată în lunile martie-mai. În cadrul vizitei, Comisia a avut întrevederi cu administrația Universității, cu șefii de subdiviziuni universitare, cadre didactice și științifico-didactice, cu studenți, medici-rezidenți, absolvenți și cu potențiali angajatori.

În context, președintele Comisiei de experți, Bahit Koşerova, a remarcat calificarea înaltă a echipei Universității, subliniind faptul că toate informațiile necesare pentru evaluarea instituțională au fost elaborate conform cerințelor și prezentate prompt organismului

peste hotare”, a precizat expertul.

Printre atuurile Universității se enumeră și: elaborarea și implementarea Strategiei de dezvoltare a Universității cu suportul experților externi, aplicarea sistemului de management al calității conform standardului ISO 9001:2015,

cale competitive pe piața muncii, participarea activă a Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină la soluționarea problemelor tineretului studios, dezvoltarea parteneriatelor cu universități și cu organizații neguvernamentale de peste hotare, precum și

precum și racordarea programelor din domeniul învățământului medical și farmaceutic la normele europene de calificare.

Experții au apreciat și baza tehnico-materială a instituției: blocurile didactice, Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară, Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, Clinica Stomatologică Universitară, Biblioteca Științifică Medicală cu săli de lectură și centre de informare și documentare moderne, laboratoare științifice dotate cu aparatură identificate de Comisia externă sunt: crearea oportunităților de participare a studenților la programe de mobilitate academică internațională, implicarea lor în procesul decizional prin delegarea reprezentanților acestora în organele de conducere ale Universității, aplicarea unui program de mentorat și îndrumarea beneficiarilor de către specialiștii Centrului de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră, lansarea noilor programe de studii - Optometrie și Asistență medicală generală - în corespundere cu imperativul introducerii unor servicii medi-

integrarea socială a studenților internaționali.

La final, Comisia a venit cu unele recomandări precum: crearea unui spital universitar cu profil larg pentru dezvoltarea dexterităților practice ale studenților; aplicarea testării psihologice a candidaților la admiterea în Universitate, extinderea programelor de mobilitate academică a studenților; intensificarea pregătirii angajaților conform metodologiei cercetărilor științifice, precum și atragerea plenară a partenerilor internaționali și a celor strategici la realizarea cercetărilor. De asemenea, experții recomandă ca Universitatea să tindă spre autofinanțare la repararea resurselor, inclusiv pentru remunerarea personalului didactic în vederea atingerii unor rezultate mai bune în instruire.

Acreditarea Federației Mondiale de Educație Medicală certifică atât sustenabilitatea programelor de educație medicală, cât și competențele instituțiilor de profil în oferirea instruirii medicale calitative - elemente ce asigură încrederea pacienților și a medicilor practicieni calificați.

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater

Facultatea de Stomatologie la 60 de ani de activitate

p. 2

Instruire

Bioinformatica – un nou trend în cercetarea medicală

p. 3

Cercetare

O cercetare în chirurgia ortognatică - apreciată cu diplomă de gradul III

p. 4

Serviciul de urologie, dializă și transplant renal – în ascensiune

p. 5

Cooperare internațională

Parteneriatul între Republica Moldova și Carolina de Nord: 20 de ani de realizări

p. 6

Relații publice

Concursul de desene „Medicul - prin ochii unui copil” și-a desemnat câștigătorii

p. 8

Studenții în acțiune

Locul III la Concursul regional Inter Medical School Physiology

p. 9

Lauri merituoși

Rectorul Ion Ababii - distins cu Premiul Interstatal al CSI Звезды Содружества

p. 11

Diverse

10 trofee pentru mediciniști la o competiție sportivă din Ucraina

p. 12

consolidarea imaginii Universității și creșterea competitivității la nivel mondial, garantarea unei instruirii de înaltă calitate, conform standardelor FMEM, extinderea posibilităților de colaborare cu alte organizații similare, sporirea credibilității în fața publicului vi-

abilitat. „Am constatat că Universitatea are un colectiv consolidat și că vă ghidați de o strategie și o politică corectă în domeniul asigurării calității în toate direcțiile de activitate. Meritați să fiți printre instituțiile de învățământ superior - lidere din țară și, desigur, de

„Mulțumim, Alma Mater!” au exclamat, cu recunoștință, absolvenții Universității, promoția 2019

În zilele de 12 și 13 iunie curent, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a desfășurat ceremoniile de depunere a Jurământului de medic și de farmacist pentru studenții autohtoni și cei internaționali. În total, în acest an, au absolvit Universitatea 930 de specialiști.

„De astăzi, sunteți parte componentă a sistemului național de sănătate, pe care avem menirea să-l construim durabil, receptiv, eficient, capabil să asigure echitatea și accesul tuturor oamenilor la servicii medicale de calitate. Credem, cu fermitate, că vă veți onora cu cinste obligațiile de funcție, deoarece ați fost instruiți într-o instituție cu tradiții frumoase și valoroase, care îmbină organic moștenirea transmisă de predecesori cu procesele de reformare și modernizare”, a declarat rectorul Ion Ababii, în deschiderea ceremoniei absolvenților autohtoni. Rectorul a adus cuvinte de mulțumire și recunoștință părinților absolvenților pentru faptul că au avut încredere în universitatea noastră, i-au susținut moral și material pe tot parcursul anilor de studii, contribuind, astfel, la realizarea visului de a deveni medic sau farmacist.

„Mulțumim, Alma Mater, pentru răbdare, pentru cunoștințe, pentru posibilități și pentru că ne-a deschis larg brațele atunci când ezitam în a ne alege viitorul. Deosebite mulțumiri profesorilor - titanii unei munci colosale, care, dincolo de teorie, ore academice, acizi, formule și

reacții, ne-au îndrumat spre profesia mult râvnită și ne-au determinat dragostea față de specificul ei. Suntem versiunea 2019 - persoane cu un set de valori bine definite, puși în serviciul umanității, deoarece medicina reprezintă iubire de oameni, dăruire și abnegație”, a declarat Adrian Vârlan, absolventul Facultății de Farmacie.

Cu un mesaj în adresa proaspeților absolvenți, pe care i-a numit colegi, a venit și academicianul Gheorghe Ghidirim, felicitându-i că au finalizat o universitate de elită din țară, a cărei diplomă este recunoscută și peste hotare. „Absolvenții universității noastre sunt răspândiți pe întreg mapamondul, în numeroase instituții medicale, guvernamentale, reușind să ducă faima Almei Mater cu cinste și glorie”, a menționat profesorul. Spre final, academicianul a oferit două sfaturi prețioase absolvenților, aflați la început de cale profesională, și anume de a nu-și uita părinții nativi, dar și pe cei spirituali, care, zi de zi, au pus suflet pentru dezvoltarea lor ca specialiști.

În opinia lui Gheorghe Plăcintă, decanul Facultății de Medicină nr. 1, acești șase ani de studii au

trecut prea repede pentru actualii absolvenți, care la început păreau neîncredători și parcă puși în fața unor grele încercări, dar care, prin studii profunde, au învins. „Tot ce am știut v-am oferit, ați înțeles ce înseamnă medicina, iar acum așteptăm să ne depășiți în competențe și în profesionalism”, a accentuat decanul.

„Ați depășit una dintre cele mai importante trepte ale vieții voastre, care este, de fapt, visul vostru împlinit de a deveni medici. În același timp, însușirea profesiei de medic nu se termină aici, aceasta trebuie continuată pe tot parcursul vieții. În acest context, Alma Mater rămâne pentru voi, în continuare, cu ușile deschise”, a reiterat decanul Facultății de Stomatologie, profesorul Sergiu Ciobanu, subliniind că, anul acesta, Facultatea înregistrează a 55-a promoție de absolvenți, de la fondare.

Mulți dintre absolvenții abia conștientizează că anii de studenție au trecut deja în istorie. De-a lungul acestor ani, au muncit cu răvnă și au ascultat sfaturile dascălilor lor, care au depus o parte din sufletul și inimile lor pentru ca visul să devină realitate. „De anii de studenție vă veți aminti cu nostalgie, pentru că anume în această perioadă se leagă cele mai fidele prietenii, iar unii au format chiar și familii”, a menționat Nicolae Ciobanu, decanul Facultății de Farmacie.

În ziua de 13 iunie, absolvenții internaționali ai USMF „Nicolae Testemițanu” au dat Jurământul de medic și farmacist, în limba engleză, marcând încheierea celei mai frumoase perioade a vieții lor - anii de studenție.

În deschiderea evenimentului, profesorul universitar Mihail Gavriluc, prorector pentru studenți internaționali, i-a încurajat pe absolvenți să fie optimiști și i-a asigurat că studiile și eforturile lor nu se opresc aici, accentuând că doar prin muncă asiduă și cercetare continuă pot deveni buni profesioniști. „În acești ani am devenit o familie. Am trăit împreună sentimente plă-

cute și mai puțin plăcute, ne-am cunoscut, ne-am cizelat și, în final, am creat o lume ce se dedică pentru binele altora și pentru bunăstarea societății. Profesia de medic și de farmacist vă face să fiți deosebiți, prin dăruirea de sine și prin responsabilitatea socială. Vă doresc să deveniți medici de valoare și să nu uitați niciodată Alma Mater și țara în care v-ați petrecut cei mai frumoși ani din viață”, a declarat prorectorul Gavriluc.

În cuvântul său de felicitare, Igor Cemortan, prorector pentru calitate și evaluare academică, le-a confirmat: „Da, ați reușit! Acum sunteți doctori. Dar sănătatea sau viața omului nu este un computer ce poate fi resetat sau un examen ce poate fi reluat. Trebuie să munciți în continuare! Sperăm că studiile medicale pe care le-ați acumulat aici, conexiunea și prietenii pe care le-ați legat în această perioadă vor fi suficiente pentru a vă crea o carieră excelentă în domeniul medicinei, al administrației sau, eventual, al educației. Fiți insistenți, alegeți-vă cu înțelepciune calea!”, i-a îndemnat prorectorul Cemortan.

Oleg Rogach din Israel, absolvent al Facultății de Medicină nr. 2, a subliniat importanța acestui eveniment ce marchează sfârșitul unei călătorii captivante, începută acum șase ani. „Ne închinăm tuturor profesorilor care ne-au îndrumat și ne-au ajutat să depășim toate obstacolele, care ne-au transmis pasiunea și dragostea pentru medicină și ne-au învățat că medicul este nu doar un profesionist în tratarea bolilor, dar reprezintă, prin personalitatea sa, și un un elixir pentru suflet. Este vorba despre umanitate, moralitate, angajare și dedicare”, a spus emoționat medicul.

Joseph Mamaliger, părintele unui student din SUA, s-a declarat mândru de fiul său, care a absolvit Facultatea de Medicină nr. 2: „Vă doresc să aveți ambiție și curaj de a merge înainte cu demnitate, să depășiți obstacolele vieții și să practicați meseria la standarde înalte, iar Universitatea care v-a format ca specialiști să vă rămână mamă pentru întreaga viață, de care să vă amintiți cu drag”.

În numele tuturor absolvenților, Paz Elinor, absolventa Facultății de Stomatologie, originară din Israel, a exprimat profundă recunoștință echipei Universității pentru cunoștințele și experiențele acumulate, pentru ospitalitate, vigilență și bunăvoință.

În anul curent, USMF „Nicolae Testemițanu” a fost absolvită de 632 de tineri autohtoni și 298 de studenți internaționali din Israel, Turcia, Finlanda, SUA, Portugalia și câte un absolvent din Grecia, Danemarca, India, Irak, Marea Britanie, România, Siria și Ucraina.

USMF „Nicolae Testemițanu” – promotorul calității

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a fost desemnată drept „Promotorul calității - Cristalul calității” și menționată cu Diplomă de recunoștință din partea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC). Distincția a fost oferită în semn de înaltă apreciere pentru promovarea culturii calității și pentru rezultate excelente obținute în procesul de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență din domeniul Sănătate.

Potrivit Luciei Sava, șef de direcție la ANACEC, aprecierea a venit ca rezultat al activităților de evaluare externă a calității programelor de studii ale instituțiilor de învățământ din țară, realizate de comisiile Agenției pe parcursul anului trecut. „Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemițanu a obținut rezultate excelente în procesul de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență din domeniul Sănătate. Ca rezultat al acestei evaluări, Comisia ANACEC a decis să aprecieze eforturile instituției, care a demonstrat performanțe în realizarea procesului didactic”, a precizat Lucia Sava.

În anul 2018, programele de studii Medicină, Stomatologie și Farmacie au fost acreditate de către ANACEC, iar programele Optometrie și Asistență medicală generală au obținut autorizarea provizorie, cu toate că ultimul a fost lansat în anul universitar 2018-2019. De asemenea, anul trecut, Facultatea de Stomatologie a fost acreditată complet de către Consiliul Dentar din statul California, SUA, fapt ce a permis admiterea la studii a cetățenilor americani.

În luna iunie curent, USMF „Nicolae Testemițanu” a fost acreditată de Federația Mondială de Educație Medicală pe un termen prealabil de cinci ani, iar aceasta presupune că diplomele absolvenților noștri vor fi recunoscute la nivel internațional.

Facultatea de Stomatologie la 60 de ani de activitate

Facultatea de Stomatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a sărbătorit 60 de ani de activitate. Cu acest prilej, în data de 6 iunie, a avut loc ceremonia de celebrare a aniversării Facultății.

În deschiderea evenimentului, rectorul Ion Ababii a adresat, în numele Senatului și a comunității universitare, cordiale felicitări și înalte aprecieri întregului personal al Facultății pentru profesionalism, responsabilitate, devotament și dedicație: „Vă dorim, stimați colegi, voință, noi forțe și energie pentru a implementa, cu succes, standardele internaționale în învățământul superior medical și în serviciul stomatologic din țară, contribuind, astfel, la menținerea și dezvoltarea valorii supreme a statului nostru – sănătatea poporului”.

Rectorul a subliniat că Facultatea de Stomatologie se bucură de o mare popularitate nu numai în republică, dar și peste hotare. Nu în zădar, anual, se atestă cel mai mare concurs la admitere.

Sergiu Ciobanu, decanul Facultății de Stomatologie, a declarat că cea de-a 60-a aniversare este o sărbătoare pentru întreaga comunitate stomatologică, dar și un prilej de a aduce profunda recunoștință înaintașilor, care au pus baza acestei facultăți și au dezvoltat serviciul stomatologic din Republica Moldova. În cadrul ceremoniei, decanul Sergiu Ciobanu a decernat Medalia aniversară Facultatea de Stomatologie - 60 de ani de la fondare rectorului Ion Ababii, academicianului Gheorghe Țibîrnă și colegilor din România - reprezentanții facultăților de Medicină Dentară a UMF „Grigore T. Popa” Iași, a UMF „Victor Babeș” Timișoara, a UMF „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca, România.

Aniversarea celor șase decenii de activitate a fost marcată și printr-un eveniment științific - conferința cu genericul Facultatea de Stomatologie la 60 de ani de la fondare, ce s-a desfășurat în perioada 6-8 iunie.

Potrivit prorectorului pentru activitate științifică, profesorul Gheorghe Rojnovanu, prin această manifestare se respectă o veche și frumoasă tradiție a universității noastre - de a marca cele

130 de invenții și au obținut circa 1000 de certificate de inovator.

Sesiunea de comunicări a început cu un moment de reculegere în amintirea personalităților și specialiștilor notorii care au stat la temelia fondării Facultății de Stomatologie și au pus bazele asistenței medicale stomatologice în țara noastră - profesorii Arsenie Guțan, Ilarion Postolachi, Pavel Godoroja, Ion Lupan și alții.

mai frumoase realizări în activitatea de cercetare a celor mai actuale probleme din domeniu. De asemenea, conferința reprezintă o platformă de unificare a punctelor de vedere și de consolidare a relațiilor profesionale și colegiale, inclusiv parteneriatele existente, cât și extinderea lor. Timp de șase decenii, palmareșul Facultății s-a completat cu multiple și valoroase lucrări: 54 de monografii, compendii, manuale, circa 400 de articole și teze științifice publicate în diverse culegeri și reviste de profil. Totodată, medicii stomatologi au realizat

În cadrul lucrărilor conferinței au fost abordate subiecte privind calitatea și performanța educațională în stomatologie, colaborările universitare transfrontaliere în domeniul medicinei dentare stomatologice, managementul tratamentului ortodontic interdisciplinar la adolescenți și adulți, metodele alternative în tratamentul leziunilor carioase cavitate, malpraxisul în stomatologie, albirea dentară și alte aspecte ale stomatologiei moderne. În zilele de 7 și 8 iunie, conferința a continuat cu o sesiune de comunicări și workshopuri.

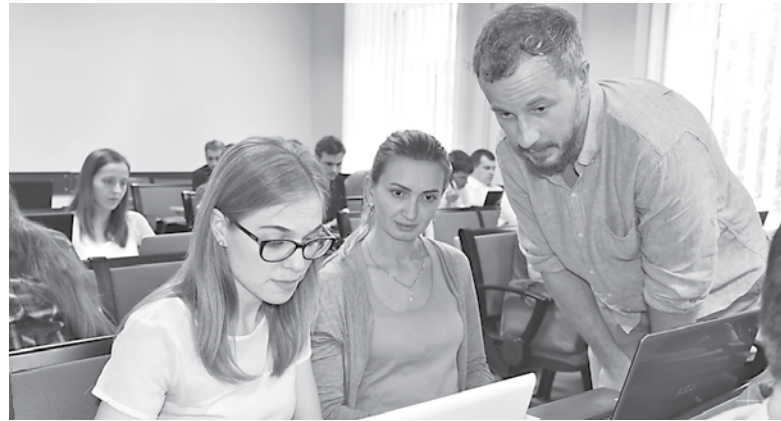
Bioinformatica - un nou trend în cercetarea medicală

La finele lunii mai curent, un grup de studenți-doctoranzi ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au beneficiat de un curs introductiv în Bioinformatică, care în multe universități din lume se declară a fi un trend în cercetare. Cursul a fost ținut de profesorul Serghei Mangul de la Universitatea Los Angeles din California, SUA, considerat drept un promotor al metodelor moderne de cercetare. La finele modulului, profesorul ne-a oferit câteva detalii despre activitatea sa și despre utilitatea cursului de Bioinformatică pentru profesioniștii din domeniul medical.

„Bioinformatica este un domeniu interdisciplinar, ce presupune îmbinarea științelor matematice, statistice și informatice cu aplicarea lor în medicină. Lucrătorii medicali, de regulă, operează cu fișiere masive de date ale pacienților, iar atunci când trebuie efectuate anumite cercetări ale unor boli genetice, programele de prelucrare a datelor, gen Excel, nu mai sunt eficiente. În aceste cazuri apar alte instrumente, spre exemplu metoda comandă line - o structură ce automatizează un șir de comenzi. De fapt, modulul de Bioinformatică presupune familiarizarea cu mai multe metode de programe UNIX comandă line, vizualizare de date cu Python. Ideea constă în faptul că dacă vrei să faci o cercetare bună ai nevoie de echipament performant și de investiții, ceea ce nu este prea sustenabil în Republica Moldova. Bioinformatica însă nu solicită costuri, ci doar cunoștințe despre aplicarea acestor programe și efectuarea analizei de date. Toate aceste metode sunt destinate pentru tinerii cercetători în genetică, unde fișierele sunt de dimensiuni mari, conținând mii de polimorfisme și de gene. Bioinformatica devine un standard de reproducere a datelor și devine

un trend internațional ce oferă credibilitate mai mare cercetărilor în domeniul științelor biomedicale.

Consider că pentru a îmbunătăți calitatea cercetărilor în țările cu resurse limitate, Bioinformatica ar fi o specialitate binevenită cu potențialul de a facilita

colaborarea savanților din aceste țări cu parteneri din țările economic avansate. La fel, crearea unei specialități biomedicale în Republica Moldova ar contribui parțial și la rectificarea unor probleme sociale de genul migrației și a șomajului tinerilor specialiști. Este foarte interesant să revii în locul de unde ai pornit și să împărtășești persoanelor o informație nouă”, a conchis profesorul Mangul.

Serghei Mangul este originar din Republica Moldova. Și-a făcut studiile la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Matematică, după care a urmat studiile postuniversitare în Bioinformatică la Universitatea de Stat din Georgia, SUA. Același domeniu de cercetare l-a continuat la Universitatea din California, unde s-a concentrat asupra dezvoltării metodelor de bioinformatică și asupra

stimulării, pe scară largă, a seturilor de date clinice și biologice de amplasare, pentru a înțelege mai bine etiologia bolilor. A publicat peste 40 de lucrări științifice, precum și numeroase articole în reviste de profil, inclusiv în Nature Biotechnology, Nature Communications, Genome

Biology, PLOS Biology ș.a. În prezent este stabilit în Los Angeles, iar periodic este invitat la baștină să desfășoare lecții de bioinformatică, prin intermediul unui proiect susținut de diasporă.

Cursul a fost ținut, pentru prima dată, în 2017. Anul curent, profesorul Serghei Mangul a prezentat un program de exerciții practice de procesare a datelor și analiza genomului. Se preconizează ca acest curs să fie extins atât la nivel de instituție, cât și la alte universități din țara noastră, interesate de acest modul.

Proiectul de dezvoltare a capacităților studenților-doctoranzi în Bioinformatică a fost lansat în anul 2016, la inițiativa USMF „Nicolae Testemițanu”, în cadrul unui program al Departamentului de Stat al SUA.

Evaluarea statutului nutrițional al elevilor

Studenții din anul II din cadrul Filiei universitare francofonă în comun cu Catedra de igienă generală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au desfășurat un atelier de lucru cu genericul „Evaluarea statutului nutrițional al tinerilor” (Evaluation de l'état nutritionnel des jeunes). Evenimentul s-a desfășurat în cadrul Festivalului Științelor în limba franceză („Petit Festival des Sciences en Français, 3e édition”).

Invitații ai atelierului au fost peste 50 de elevi din licee cu studiere aprofundată a limbii fran-

și cea osoasă ș.a., iar, la final, le-au fost oferite cifre concludente despre starea lor de sănătate și de nutriție.

Medicinii au venit în fața liceenilor și cu prezentări la subiecte ce țin de obiectivele nutriționale, principiile alimentației raționale ș.a. La rândul lor, elevii s-au declarat impresionați de lecțiile teoretice și practice, pe care le-au apreciat drept utile și foarte interesante.

„Prin această activitate am dorit să promovăm și imaginea universității noastre. Astfel, elevii au avut posibilitatea să vadă în ce condiții învață mediciniiștii,

ceze din raioanele Hîncești, Orhei, Căușeni și Ungheni. Acestea le-au fost determinate: indicele masei corporale, procentul de apă și cel de grăsime din organism, înălțimea, masa musculară

și oportunitățile de studiu și care sunt activitățile extracurriculare, precum și să vizualizeze un clip video promoțional”, a menționat Elena Ciobanu, conferențiar la Catedra de igienă generală.

Comunicarea eficientă - un must-have pentru reușita profesională și personală

Specialiștii Centrului de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au organizat, în data de 28 martie curent, un workshop la tema „Comunicarea eficientă - un must-have pentru reușita profesională și personală”. Activitatea a fost destinată studenților, medicilor-rezidenți, studenților-doctoranzi și cadrelor științifico-didactice.

Atelierul s-a axat pe diseminarea cunoștințelor privind expunerea punctului de vedere și menținerea poziției, refuzul unei solicitări nedorite și atingerea scopului în corespundere cu valorile personale și cu drepturile altor oameni.

Corina Lazăr, psiholog la Centrul de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră, a prezentat tehnicile de comunicare asertivă, ce presupun: demonstrarea empatiei față de partener, cunoașterea completă a situației și a informației abordate, păstrarea calmului, respectarea esenței subiectului și propunerea compromisiului. La rândul lor, regulile asertivității țin de cunoașterea mai multor drepturi: de evaluare a comportamentului, a emoțiilor și a gândurilor proprii și asumarea responsabilității și a consecințelor acestora; de a gândi bine despre sine; de a comite greșeli și de a-ți asuma responsabilitatea pentru ele; posibilitatea de a face orice fără a viola drepturile altora ș.a.

„Ca rezultat, comportamentul asertiv contribuie, pe termen lung, la dezvoltarea încrederii în sine, la respectarea drepturilor personale, la îmbunătățirea abilităților de luare a unor decizii responsabile și la dezvoltarea competențelor de management a conflictelor”, a punctat specialistul.

Participanții au dat un feedback pozitiv, catalogând atelierul drept unul util, pentru că le-a răspuns tuturor așteptărilor, ajutându-i să iasă din zona de confort și să asimileze cunoștințe noi despre noțiunea de asertivitate.

Testarea cunoștințelor prin On-Line Assessment

În premieră, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în data de 12 aprilie 2019, s-a derulat examenul On-Line Assessment - OLA, recunoscut drept echivalent al probei-test din cadrul examenului de licență la specialitatea Anesteziologie și reanimatologie, similar cu examinarea EDAIC - European Diploma Anaesthesiology and Intensive Care (Diploma europeană în domeniul anesteziologiei și terapiei intensive).

Cei 25 de candidați, medici-rezidenți în anul IV de studii la specialitatea Anesteziologie și reanimatologie, au avut de parcurs, timp de 3 ore astronomice, două seturi a câte 60 de teste multiple, cu cinci opțiuni de răspunsuri pentru fiecare întrebare.

Prima secțiune corespunde cu Cartea A, Basic Science (Știința de bază), iar cea de-a doua - cu Cartea B (Anesteziologie clinică). Fiecare set de întrebări are un scor maxim de 300 de puncte: un punct pentru un răspuns corect și 0 (zero) puncte - pentru un răspuns lipsă sau greșit.

„Compartimentul A are ca obiectiv testarea cunoștințelor de bază (anatomie, fiziologie, biochimie, fizică medicală ș.a.), în timp ce compartimentul B - evaluarea cunoștințelor din domeniul clinic”, a subliniat profesorul universitar Serghei Șandru, șeful Catedrei de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”.

Evaluarea OLA este organizată de către Societatea Europeană de Anesteziologie (European Society of Anaesthesiology - ESA) pe o platformă, la care se poate înregistra orice candidat, prin crearea unui nume de utilizator individual și, astfel, să acceseze testele de evaluare. Examenul este unic pentru tot spațiul european și începe la o oră exactă, variațiile fiind determinate de fusurile orare. OLA se organizează anual, în luna aprilie, și este un test specific pentru toți candidații care doresc să-și evalueze cunoștințele, după fiecare an de formare, și pentru cei care intenționează să ia examenul EDAIC (Partea I), în toamnă. On-Line Assessment este oferit în 11 limbi: engleză, franceză, germană, italiană, poloneză, portugheză, română, rusă, spaniolă, turcă și chineză.

Metoda Bobath în reabilitarea neurologică

Membrii Catedrei de reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” împreună cu un grup de experți ai Asociației de Medicină Fizică din Elveția au desfășurat un atelier de lucru pentru asistenții medicali care îngrijesc pacienți cu afecțiuni neurologice. Activitatea a fost axată pe însușirea metodei Bobath în reabilitarea neurologică.

Oleg Pascal, șeful Catedrei de reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală, a menționat că evenimentul a fost organizat la solicitarea specialiștilor din mai multe instituții medicale și anume pentru formarea acestei categorii de lucrători medicali.

„După instruirea medicilor, kinetoterapeuților, fizioterapeuților și logopezilor în reabilitare neurologică, am ajuns la etapa formării asistentelor medicale, acest sector fiind insuficient dezvoltat în țara noastră. Adeseori, din cauza îngrijirii incorecte, pacienții recuperați după anumite afecțiuni neurologice, decedază sau li se determină grade de dizabilitate, dezvoltând unele infecții”, a accentuat profesorul Pascal.

Gérald Berthet, pediatru consultant în Elveția, a specificat că nursele se află lângă pacient mai mult de o treime din zi și au un rol important în recuperarea lui. Mai mult ca atât, asistentele medicale pot educa și ajuta rudele acestor pacienți prin anumite sfaturi și manevre de reabilitare, pe care pot să le utilizeze la domiciliu.

Atelierul de lucru a avut atât caracter teoretic, cât și practic și a presupus prezentarea conceptului Bobath în neuroreabilitare. Activitatea s-a desfășurat în Centrul Universitar de Reabilitare Medicală a USMF „Nicolae Testemițanu” și în Secția de neurorecuperare a Institutului de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”, unde au fost aplicate tehnicile metodei Bobath la pacienți.

Controlul maladiilor netransmisibile

Catedra de igienă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a organizat, în perioada 5-7 iunie 2019, a III-a Conferință internațională în supravegherea și controlul maladiilor netransmisibile cu genericul „Factorii de risc în prevenirea bolilor și traumatismelor”.

„Nicolae Testemițanu”, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Institutul de Cardiologie, Institutul Oncologic, Institutul Mamei și Copilului și Institutul de Medicină Urgentă au fost realizate cercetări științifice în domeniu.

Discuțiile și propunerile examinate în cadrul conferinței științifice, precum și experiența al-

Prorectorul pentru activitate științifică Gheorghe Rojnovanu a menționat că acest forum a pus în discuție una dintre problemele prioritare ale sănătății publice la nivel global. Organizația Mondială a Sănătății consideră ridicarea nivelului incidenței bolilor netransmisibile drept stare de epidemie și estimează că acest fapt va duce la decesul a 52 de milioane de persoane, anual, către 2030. În opinia profesorului Rojnovanu, acest impact poate fi evitat, deoarece majoritatea bolilor netransmisibile sunt condiționate, de regulă, de factori sociali, economici, precum și de stilul de viață. În acest sens, pe parcursul ultimelor decenii, la USMF

tor țări vor servi drept bază atât pentru elaborarea de strategii, cât și pentru implementarea programelor ulterioare în Republica Moldova, cu oferirea posibilității de a colabora pe plan internațional.

Conferința a fost organizată în contextul Proiectului iCREATE: *Sporirea capacității de cercetare în Europa de Est* și reprezintă un exemplu al modului de colaborare între țări și instituții, ce poate contribui la realizarea unei astfel de viziuni internaționale în implementarea locală.

Proiectul este implementat în perioada 2016-2021, cu susținerea financiară a Institutului Național de Sănătate din SUA.

O cercetare în chirurgia ortognatică - apreciată cu diplomă de gradul III

Tehnologia imprimării 3D în chirurgia ortognatică este subiectul unui raport elaborat de Stanislav Strișca, student-doctorand în anul I, Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Gușan” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în comun cu Evelina Savitchi, studentă în anul III, Departamentul Microelectronică și Inginerie Biomedicală, Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM). Ca rezultat, raportul lor a fost apreciat cu diplomă de gradul III, la Conferința Tehnico-Științifică

maxilare”, tinerii cercetători abordând aspecte ale integrării tehnologiilor moderne în medicină spre beneficiul pacienților și în scopul îmbunătățirii calității vieții.

În chirurgia ortognatică, imprimarea 3D se folosește în producția splinturilor ocluzale, a șablonelor de osteotomie, a ghidurilor de re-poziționare, a plăcilor de fixare și a modelelor anatomice. Totuși, există încă mult potențial de cercetare atât în chirurgia ortognatică, cât și în alte discipline medicale, cu extinderea domeniilor de aplicare și de identificare a noilor biomateriale.

a Studenților, Masteranzilor și Doctoranzilor, desfășurată în perioada 26-29 martie 2019, la UTM.

Lucrarea a fost elaborată în cadrul proiectului de cercetare „Tehnologia planificării virtuale în tratamentul anomaliilor dento-

Această inițiativă vine să completeze colaborarea de durată dintre Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Gușan” a USMF „Nicolae Testemițanu” și Departamentul Microelectronică și Inginerie Biomedicală a UTM.

Medicii de familie din țară reuniți la o conferință științifică

„Medicii de familie sunt singurii specialiști pregătiți să îngrijească pacienții de toate vârstele. Ei sunt soluția ideală pentru orice sistem de sănătate eficient”, a afirmat profesorul Ghenadie Curocichin, șeful Catedrei de medicină de familie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, președintele Asociației Medicilor de Familie din Republica Moldova în cadrul unei conferințe științifice de profil.

Tot aici, profesorul a accentuat că specialiștii în medicina de familie trebuie instruiți în așa fel, încât să privească în dinamică orice problemă de sănătate, din toate punctele de vedere.

Academicianul Mihai Popovici, directorul Institutului de Cardiologie din Republica Moldova, a remarcat faptul că medicii de familie reprezintă pilonii medicinei și s-a declarat convins că schimbul de opinii, discuțiile constructive vor contribui la diseminarea cunoștințelor ce stau la baza tuturor specialităților medicale.

În opinia profesorului Ion Moldovanu, președintele Societății

de Cefalee și Durere din Republica Moldova, medicii de familie au fost convocați într-un asemenea format, pentru că subiectul durerii a devenit în toată lumea nu doar o preocupare vitală, dar și socială, durerea cronică fiind o problemă stringentă pentru ființa umană.

Printre subiectele-cheie dezbătute în cadrul conferinței au fost: *Fiziopatologia durerii. Durerea*

acută și cronică; Cefaleea. Durerea lombară; Osteoartrita. Spondilita anchilozantă; Vertijul; Hipertensiunea arterială; Insuficiența cardiacă cronică; Prediabet. Diabet zaharat.

Actualmente, în jur de 1700 de medici de familie activează în peste 280 de instituții medicale primare din țară, care deservesc anual aproximativ 10 milioane de pacienți.

Conduita medicală a copilului cu maladii respiratorii

Aproximativ 60 la sută dintre vizitele la medicul pediatru sunt asociate cu simptome de febră și de durere, fiind cauzate, în special, de boli respiratorii. Declarația aparține profesorului universitar Svetlana Şciuca, Departamentul Pediatrie al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și a fost făcută în cadrul conferinței științifice „Abordări diagnostice și

terapeutice moderne în conduita medicală a copilului cu maladii respiratorii”. Evenimentul a avut loc în data de 23 aprilie 2019, la Chişinău.

Potrivit profesorului, la etiologia maladiilor respiratorii se află cauze multiple și diverse, gen: virusuri, bacterii, paraziți, alergeni, substanțe chimice, corpi sau materiale străine aspirate ș.a. Studiile arată că există peste 200 de virusi ce afec-

tează aparatul respirator al omului.

Invitatul special la manifestarea științifică a fost renumitul specialist rus în domeniul pediatriei - profesorul Natalia Gheppe, șef al Catedrei de boli ale copiilor de la Universitatea de Stat de Medicină „I. M. Secenov” din orașul Moscova. În opinia expertului, medicina și copilul bolnav sunt o problemă interstatală, de aceea este iminent transferul de cunoștințe și bune practici, precum și preluarea metodelor noi de predare. În altă ordine de idei, profesorul Gheppe a subliniat că relațiile de colaborare dintre universitățile noastre datează din perioada sovietică, ceea ce permite schimbul de informații și de experiență, importante atât în context medical și profesional, dar și general-uman, din punct de vedere al tradițiilor comune medicale și didactice.

Pe parcursul reuniunii au fost abordate un șir de aspecte din practica pediatrică, în cadrul a două sesiuni de lucru: *Gripa și pneumonia comunitară la copii și Tusea cronică.*

Actualități în diagnosticul și tratamentul afecțiunilor otologice

Peste 300 de medici otorinolaringologi din țară și de peste hotare, cercetători în rinologie, precum și medici-rezidenți și studenți-doctoranzi s-au întrunit în cadrul Conferinței științifice internaționale cu genericul Actualități în diagnosticul și tratamentul afecțiunilor otologice. Manifestarea a fost organizată, în data de 29 martie 2019, de Catedra de otorinolaringologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și de Asociația Științifico-Practică a Medicilor Otorinolaringologi din Republica Moldova.

În deschiderea evenimentului, prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică, a menționat că „maladiile din domeniul otorinolaringologiei marchează vizibil viața pacienților, de aceea utilizarea noilor metode de diagnostic și de tratament sunt foarte importante”. Prim-prorectorul a

salutat prezența la forum a profesorilor invitați cu renume în domeniul otorinolaringologiei din România, Lituania, Ucraina, recomandând audienței să preia bunele practici din experiența profesională a acestora.

Conferința și-a desfășurat lucrările în cadrul unei sesiuni ple-

nare, unde oreliștii au prezentat rapoarte și comunicări privind screeningul audiologic neonatal, timpanoplastia la copii, diagnosticul și tratamentul neurinomului de acustic, profilul etiologic și criteriile prognostice în implantarea cohleară la copii ș.a.

Trei medalii de aur – la Salonul Pro Invent-2019

Cercetătorii ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au obținut trei medalii de aur și șase premii speciale la Salonul Cercetării Științifice, Inovării și Inventicii „Pro Invent-2019” din Cluj-Napoca, România.

USMF „Nicolae Testemițanu” a expus 14 invenții din domeniul ingineriei tisulare, biochimiei, gastroenterologiei, stomatologiei, chirurgiei septice, chirurgiei plastice și chirurgiei reconstructive din ultimii cinci ani și a fost reprezentată de către cercetătorii științifici Vitalie Cobzac, Laboratorul de inginerie tisulară și culturi celulare și Valeriana Pantea, Laboratorul de biochimie.

Performanțele științifice ale inventatorilor noștri au fost apreciate cu 3 medalii de aur, 6 medalii „Pro Invent”, 6 trofee și 19 diplome de excelență atât din partea organizatorilor, cât și a delegațiilor oficiale, prezente la eveniment.

Cu Medalie de Aur „Pro Invent” a fost apreciată invenția *Grefă pentru restabilirea defectului osteocondral*, elaborată de colectivul de autori: Vitalie Cobzac, Viorel Nacu, Gheorghe Croitor, Stanislav Coșciug și Mariana Jian de la Laboratorul de inginerie tisulară și culturi celulare.

Medalia de Aur „SciEdTech” i-a revenit invenției *Compuși coordinați ai cuprului (II) cu S-metil-β-N-(2-hidroxi-3-carboxinaftilmetilen) ditiocarbazonă care manifestă activitate antimicrobiană*, realizată de: Ana Lazarescu, Elena Melnic, Pavlina Bourouș și Elena Zariciuc, Catedra de micro-

biologie, virusologie și imunologie. Mențiunile obținute la Salonul „Pro Invent” au fost înmânate, în mod oficial, inventatorilor, în data de 27 martie curent, de către profesorul universitar Gheorghe Rojnovanu, prorector pentru activitate științifică, în cadrul ședinței de lucru cu președintele și secretarii secțiilor Conferinței științifice anuale.

Prorectorul Rojnovanu a menționat că participarea la Salonul „Pro Invent-2019” a constituit un prilej pentru etalarea rezultatelor activității de cercetare a inventatorilor de la universitatea noastră”, precum și o oportunitate de a genera noi colaborări transdisciplinare cu reprezentanții diferitelor instituții de cercetare din străinătate.

La Salonul Cercetării Științifice, Inovării și Inventicii „Pro Invent-2019” și-au prezentat realizările 29 de instituții de cercetare din România, Republica Moldova și Polonia.

Simpozion științific privind sănătatea digestivă

Disciplina de gastroenterologie din cadrul Departamentului Medicină Internă și Laboratorul de gastroenterologie ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au marcat „Ziua Mondială a Sănătății Digestive”, în data de 29 mai curent, printr-un simpozion științific. Participanții au abordat subiecte precum managementul bolnavilor cu maladii ale tractului digestiv și ale ficatului.

Conferențiarul Eugen Tcaciuc, șeful Disciplinei de gastroenterologie, a declarat că astfel de activități importante atât pentru publicul simplu, cât și pentru profesioniștii din domeniul sănătății, au misiunea de a facilita conștientizarea prevalenței tulburărilor gastrointestinale la nivel mondial și de a propune recomandări de îngrijire optimă a pacienților afectați de aceste maladii.

Potrivit specialistului, în

Republica Moldova bolile digestive se situează pe locul III în structura prevalenței, după maladiile cardiovasculare și cele ale aparatului respirator. Cel mai îngrijorător este faptul că și rata mortalității ocupă aceeași poziție, după afecțiunile aparatului circulator și tumorile maligne, pe când în țările europene, maladiile gastrointestinale se află pe locul 8 sau 9. Cele mai răspândite afecțiuni rămân cele provocate de infecțiile hepatice și de consumul excesiv de alcool.

Pentru a schimba starea lucrurilor spre bine, medicii recomandă adulților să efectueze testele pentru diagnosticul hepatitelor virale, deoarece, spun ei, aceste afecțiuni decurg, în mare parte, în lipsa unor simptome. O noutate bună, totuși, este că a fost descoperit tratamentul hepatitei virale C și se poate de declarat că această boală a devenit curabilă.

„Chiar dacă prevalența bolilor digestive și mortalitatea prin aceste afecțiuni sunt pe loc de top, într-o țară mică cum este a noastră se constată o lipsă acută de medici gastroenterologi. Astfel, din numărul total de 76 de specialiști în gastroenterologie, majoritatea dintre aceștia sunt concentrați în municipiile Chișinău și Bălți și doar 11 activează în opt raioane.

Data de 29 mai, declarată Ziua Mondială a Sănătății Digestive, oferă populației ocazia de a-și revizui regimul alimentar pentru a-și îmbunătăți digestia și, prin urmare, starea generală a organismului.

Somn sănătos – îmbătrânire sănătoasă

Copiii care petrec mult timp în fața ecranelor TV, se joacă la telefoane mobile și la tablete riscă să facă insomnie. Avertismentul a venit în contextul Zilei Mondiale a Somnului, consemnată la 14 martie curent, printr-o conferință științifică cu genericul „Insomnia și cauzele ei medicale”.

Profesorul universitar Victor Vovc, șeful Catedrei de fiziologie a omului și biofizică, a subliniat faptul că, în ultimii ani, se atestă cazuri de insomnie la copii mici, ceea ce este anormal și trebuie ca părinții să conștientizeze amploarea și consecințele acestui fenomen. „Micii nu se mai joacă cu jucăriile, ci privesc televizoarele sau folosesc gadgeturi, iar dacă nu vom remedia această situație, vom crește o generație ce nu se va încadra în limitele fiziologice normale. Modul de viață actual este în defavoarea unui somn sănătos. Avem lumină în exces, calculatoare și alte dispozitive, ce afectează, în mare parte, somnul și, ulterior, sănătatea copiilor. Constatăm că unul dintre cinci copii de vârstă preșcolară și 10 la sută dintre adolescenții prezintă simptome de insomnie”, a precizat profesorul Vovc.

Potrivit asistentului universitar Adrian Lupușor, Catedra de fiziologie a omului și biofizică, medic neurolog la Centrul de Somnologie din cadrul Institutului de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”, somnul este un proces important de refacere atât fizică, cât și psihologică. „În prima jumătate a nopții prevalează hormonul de creștere și atunci copii mici se dezvoltă, iar adulții se refac, iar în a doua jumătate - somnul lent, atunci când visăm - creierul ordonează lucrurile în memorie, adică elimină informația temporară și o stochează pe cea de lungă durată. Conform studiilor în domeniu, simptomele insomniei se întâlnesc la 33-50% din populația generală”, a specificat medicul.

Sloganul ediției din acest an a *Zilei Mondiale a Somnului* a fost „Somn sănătos - îmbătrânire sănătoasă”. Manifestarea științifică a fost organizată în parteneriat cu Societatea de Medicină a Somnului din Republica Moldova și Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină, în cadrul proiectului *Medtraining*.

Sloganul ediției din acest an a *Zilei Mondiale a Somnului* a fost „Somn sănătos - îmbătrânire sănătoasă”. Manifestarea științifică a fost organizată în parteneriat cu Societatea de Medicină a Somnului din Republica Moldova și Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină, în cadrul proiectului *Medtraining*.

Serviciul de urologie, dializă și transplant renal – în ascensiune

Aspecte privind diagnosticul, tratamentul și profilaxia afecțiunilor urologice au fost discutate în cadrul celui de-al VII-lea Congres de Urologie, Dializă și Transplant Renal din Republica Moldova cu participare internațională, desfășurat la Chișinău, în perioada 19-21 iunie curent.

te de perfecționare a cunoștințelor specialiștilor este și Cursul Școlii Europene de Urologie, organizat la Chișinău pentru a șasea oară.

„Aproape 80 la sută dintre tratamente în urologie se efectuează prin intermediul tehnicilor laparoscopice miniminvasive, numărul operațiilor endoscopice depășindu-l pe cel al

țesuturi și celule umane, în conformitate cu recomandările Consiliului European și ale Comisiei Europene”, a afirmat, în deschiderea evenimentului, Adrian Tănase, șeful Catedrei de urologie și nefrologie chirurgicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, președintele Societății Urologilor din Republica Moldova.

Rectorul Ion Ababii, prezent la evenimentul științific, a subliniat că, pe parcursul anilor, comunitatea urologilor a înscris reușite în activitatea de profil, fapt ce se datorează relațiilor frumoase de colaborare cu țările europene, precum și cu Rusia, SUA și Canada. Rectorul și-a exprimat speranța că schimbul de experiență dintre diferite școli va deschide noi orizonturi și oportunități, va contribui la sporirea calității asistenței medicale specializate și la formarea specialiștilor de înaltă competență în urologie, nefrologie, dializă și transplant renal.

Evenimentul științific a fost organizat de Societatea Urologilor din Republica Moldova, Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală a USMF „Nicolae Testemițanu” și Clinica de Urologie, Dializă și Transplant Renal a Spitalului Clinic Republican „Timofei Moșneaga”.

Potrivit organizatorilor, în ultimii ani, serviciul de urologie, dializă și transplant renal din Republica Moldova a înregistrat o ascensiune. Specialiștii în domeniu contribuie la îmbunătățirea asistenței medicale, la elaborarea standardelor și a ghidurilor clinice în conformitate cu rigorile europene. O modalitate

intervențiilor deschise. În domeniul hemodializei și al transplantului renal, de asemenea, am obținut succese relevante, deoarece au fost deschise mai multe centre de dializă, pentru a fi mai aproape de pacienții cu aceste afecțiuni. S-au întreprins pași concreți pentru modificarea Legii privind transplantul de organe,

Predarea inovațiilor în educația medicală

Universitatea de Stat de de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a fost reprezentată de Catedra de limbi moderne la Simpozionul internațional Predarea și învățarea inovațiilor în educația medicală („Teaching and Learning Innovations in Medical Education”), ediția a XIX-a. Evenimentul s-a desfășurat în data de 30 mai 2019 și a fost găzduit de Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa”, Centrul de Limbi Moderne și Integrare Culturală din Iași, România.

Daniela Eșanu-Dumnazeu, șefa Catedrei de limbi moderne a USMF „Nicolae Testemițanu”, a coordonat, de la Chișinău, secțiunea *Interdisciplinary Education*, menționând importanța educației interdisciplinare a mediciniștilor prin înglobarea competențelor de comunicare în limbile străine cu abilitățile tehnice necesare studenților pentru integra-

rea în mediul profesional spitalicesc. Abordarea tematicii a inclus variate discuții – de la importanța predării gramaticii la orele de limbă franceză, proiectarea cursului de limbă engleză pentru mediciniști, noțiuni de metacogniție și expresii idiomatice în predarea limbajului medical, până la formarea de

competențe comunicative medic-pacient.

La simpozion au participat mai multe cadre didactice de la universitatea noastră, care au prezentat comunicări orale atât în limba română, cât și în limba engleză. Evenimentul a întrunit participanți din România, Republica Moldova și Serbia.

Ambasadorul SUA în vizită la USMF „Nicolae Testemițanu”

Exelența Sa Derek J. Hogan, Ambasadorul Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, a vizitat, în data de 19 martie 2019, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Diplomatul american a avut o între-

vedere cu administrația universității noastre, la care au fost abordate subiecte privind implementarea proiectelor bilaterale și extinderea parteneriatelor cu instituțiile de învățământ superior medical din SUA.

În cadrul întâlnirii, rectorul Ion Ababii a subliniat rolul decisiv al ambasadorilor în cooperarea fructuoasă dintre Republica Moldova și Statele Unite ale Americii. Potrivit academicianului, Universitatea colaborează cu instituții de profil din SUA de cca 20 de ani. Printre parteneri se numără: Alianța Americană Internațională a Sănătății și Școala de Medicină din Virginia de Est -

Norfolk/Portsmouth; Școala de Stomatologie și Școala de Farmacie Eshelman a Universității Carolina de Nord din Chapel Hill; Școala de Medicină și Științe ale Sănătății a Universității George Washington; Colegiul Allegheny din Meadville. Un parteneriat de succes este stabilit și între Biblioteca Științifică Medicală și 12 biblioteci medicale din Statul Carolina de Nord - proiectul „Moldova-North

Carolina Medical Libraries Partnership”. Totodată, mai mulți profesori universitari au beneficiat de burse în cadrul Programului Fulbright, care le-a permis efectuarea stagiilor de cercetare în universitățile din SUA.

La rândul său, Exelența Sa Derek J. Hogan s-a declarat onorat și mândru să continue frumoasele tradiții de cooperare cu USMF „Nicolae Testemițanu”.

„Atât eu, cât și țara pe care o reprezint vom depune eforturi maxime, în continuare, pentru a menține relațiile de colaborare cu Universitatea, precum și pentru a contribui la dezvoltarea Republicii Moldova”, a subliniat diplomatul american.

Vizita ambasadorului a fost efectuată în contextul misiunii comune de voluntariat a medicilor și studenților de la Facultatea de Stomatologie a instituției noastre, precum și a colegilor de la Universitatea Carolina de Nord din Chapel Hill, SUA, care, în perioada 18-21 martie curent, au oferit servicii stomatologice gratuite copiilor orfani de la Școala-internat din orașul Strășeni.

Parteneriatul între Republica Moldova și Carolina de Nord: 20 de ani de realizări

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este deschisă să dezvolte și să extindă programele de colaborare cu partenerii din Carolina de Nord, Statele Unite ale Americii. Declarația aparține rectorului Ion Ababii și a fost lansată în data de 17 mai 2019, la conferința consacrată celebrării a 20 de ani de cooperare între Republica Moldova și statul american, la care a fost prezent și Secretarul de Stat al Carolinei de Nord, Elaine Marshall.

Potrivit rectorului, pe parcursul a două decenii, Universitatea a dezvoltat relații de colaborare cu instituții de învățământ superior medical și farmaceutic, de cercetare și asistență medicală din Carolina de Nord și a derulat un șir de proiecte în domeniile de instruire la distanță, stomatologie, farmacie, asistență medicală generală și de activitate a bibliotecilor medicale. Acțiunile desfășurate s-au axat pe organizarea mobilităților academice a profesorilor, a studenților și a bibliotecarilor, pe dezvoltarea și lansarea unui nou program de studii în *Asistența medicală generală* și pe oferirea de suport tehnic din partea universităților și a diverselor organizații din statul american, sub formă de loturi de instrumente medicale și consumabile, pentru instituțiile medicale din țară, inclusiv pentru clinicile universitare. Doar în anul 2006, clinicile universitare și instituțiile medicale republicane din municipiul Chișinău au beneficiat de echipament și consumabile medicale în valoare de circa 500 mii de dolari. De asemenea, partea americană a donat peste 100 de mii de exemplare de publicații medicale și a oferit acces gratuit la valoroase baze de date și biblioteci electronice, la programe virtuale și resurse informaționale

axate pe medicina bazată pe dovezi.

Studenți și medici stomatologi din Carolina de Nord, în comun cu profesorii și viitorii stomatologi de la universitatea noastră, pe parcursul a 20 de ani, au acordat servicii stoma-

diverse domenii. Ne dorim o continuitate pentru încă cel puțin 20 de ani”, a accentuat oficialul american.

Referindu-se la participarea implicită a rectorului Ion Ababii în dezvoltarea parteneriatului bila-

tologice gratuite copiilor din orfelinatele Republicii Moldova. Până în prezent au beneficiat de tratament peste 5000 de copii.

„Toate aceste activități poartă un caracter sistemic, cu un impact benefic asupra învățământului superior medical și a sistemului național de sănătate, fapt pentru care exprimăm înaltă grațitudine pentru susținerea permanentă și sprijinul acordat”, a declarat rectorul Ion Ababii.

Elaine Marshall, Secretarul de Stat al statului Carolina de Nord, a menționat că această cooperare este înalt apreciată de către parteneri din ambele părți. „Colaborarea de 20 de ani confirmă că putem fi mândri de realizările noastre și reprezentăm un model ce poate fi replicat și în alte relații similare. Acest parteneriat se va extinde cu noi oportunități, posibilități și schimburi de experiență în

teral, secretarul de stat a subliniat că Domnia Sa „va lăsa în istoria sistemului de ocrotire a sănătății din Republica Moldova o moștenire semnificativă pentru următoarele generații”.

La Conferință au fost prezentate realizările programelor de colaborare ale USMF „Nicolae Testemițanu” în domeniile: stomatologie, farmacie, asistență medicală generală și ale proiectului de cooperare între Biblioteca Științifică Medicală și 12 biblioteci medicale din Carolina de Nord.

Parteneriatul dintre Republica Moldova și statul Carolina de Nord a fost lansat la 22 aprilie 1999, prin semnarea unui Memorandum bilateral, în scopul facilitării cooperării în domeniul economic, educațional, cultural, științific, medical, apărării și protecției civile.

Misiune îndeplinită: 130 de copii tratați în cadrul acțiunii umanitare SUA-Republica Moldova 2019

Medici și studenți de la Facultatea de Stomatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, precum și colegi de la Universitatea Carolina de Nord din Chapel Hill (UNC), SUA, au oferit servicii stomatologice gratuite pentru 130 de copii orfani de la Școala-internat din orașul Strășeni. Acțiunea s-a desfășurat în luna martie curent, în cadrul parteneriatului dintre Școala Dentară a UNC și Facultatea de Stomatologie a universității noastre.

Diana Uncuța, șefa Catedrei de propedeutică stomatologică „Pavel Godoroja”, a menționat că în cadrul

prin anii 2000, utilizau echipamente vechi, acum, însă, USMF „Nicolae Testemițanu” dispune de utilaj stomatologic performant, care nu se deosebește de cel de peste ocean. Dr. Danny Mora a precizat că această misiune face parte din proiectul de pace dintre Statul Carolina de Nord și Republica Moldova și este o acțiune educativă, pe lângă conotația umanitară. „Scopul nostru este să continuăm colaborarea pentru o durată cât mai mare de timp”, a declarat stomatologul american.

Rectorul a mulțumit echipei UNC pentru participare și dedicare în misiunea umanitară, subliniind că astfel de acțiuni sociale fortifică

acțiunii au fost oferite tratamente de igienă orală cu aplicarea unor obturații stomatologice, sigilarea fisurilor pentru a preveni apariția cariei dentare sau alte metode, în funcție de necesitate.

Specialiștii din SUA au accentuat că la începutul proiectului,

relațiile de prietenie dintre tineri - viitori medici, dintre instituții și dintre state. „Universitatea rămâne deschisă pentru dezvoltarea unor noi proiecte și inițiative de viitor, fapt ce ar aduce beneficii atât instituțiilor, cât și populației, în ansamblu”, a subliniat profesorul Ababii.

Medicinisti norvegieni - despre USMF „Nicolae Testemițanu”

În data de 12 aprilie 2019, trei mediciști de la Universitatea Norvegiei de Sud-Est din orașul Kongsberg și-au încheiat programul de mobilitate academică la Catedra de oftalmologie-optometrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.

Pe parcursul celor trei luni de stagiu la Universitate, au acumulat o experiență comparabilă cu cinci ani la ei în țară, au spus studenții norvegieni. „În Norvegia nu avem acces direct la pacienți, până nu obținem actul de confirmare a studiilor. Studenții din Republica Moldova au această oportunitate, fapt ce oferă un plus de valoare calității studiilor la USMF Nicolae Testemițanu”, a afirmat Eric, student în anul III.

„Considerăm că studenții optometriști din Republica Moldova sunt norocoși, pentru că au ocazia să lucreze în baze clinice, direct cu pacienții”, a subliniat un medicinist norvegian. Tinerii au declarat că au fost onorați să cunoască oamenii din țara noastră și bunătatea lor. De

asemenea, ei au avut posibilitatea să viziteze multe locuri pitorești și obiective istorice, să savureze bucațele tradiționale moldovenești, care sunt deosebit de gustoase. „Aceste trei luni ne-am aflat într-o continuă descoperire, care ne va lipsi”, au specificat studenții.

Profesorul Valeriu Cușnir, șeful Catedrei de oftalmologie-optometrie, a menționat că mobilitatea academică se înscrie în planul activităților Programului de colaborare moldo-norvegiană „Îmbunătățirea asistenței primare a sănătății oculare în Moldova”, inițiat în 2015, fiind implementat în colaborare cu Universitatea din Kongsberg. Datorită proiectului, Clinica de Oftalmologie din cadrul Spitalului Clinic Municipal „Sfânta Treime” a fost dotată cu echipament modern atât pentru instruirea studenților, cât și pentru examinarea și diagnosticarea pacienților cu probleme de refracție: truse de lentile, focimetre, pupilometre, biomicroscopie, oftalmoscoape, retinoscoape, lentile Wolk ș.a.

Intensificarea cooperării bilaterale dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și instituțiile de învățământ medical din India

Delegația Universității într-o vizită de lucru în India

Profesorul Ion Ababii, rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, membru al Comitetului Executiv al Organizației Mondiale a Sănătății, și Igor Cemortan, prorector pentru calitate și evaluare academică, au efectuat o vizită de lucru în India, în perioada 1-10 martie curent. Deplasarea a avut drept scop impulsivarea activităților de cooperare bilaterală dintre instituțiile de învățământ medical și stabilirea relațiilor de colaborare cu Ministerul Sănătății, cu universitățile de medicină și spitalele din India, pentru organizarea stagiilor practice ale studenților in-

dieni care studiază la USMF „Nicolae Testemițanu”.

Revenită în țară, administrația Universității a organizat o întrunire cu studenții indieni. Profesorul Ion Ababii a împărtășit impresiile despre India, în special, despre statul Kerala, menționând că aceasta este o țară frumoasă, cu o istorie bogată și tradiții seculare. Totodată, rectorul a subliniat că a rămas plăcut surprins de sprijinul și atitudinea specială atât din partea oficialităților, cât și a părinților, care sunt preocupați de condițiile de studii la universitatea noastră și de faptul dacă tinerii depun toate eforturile pentru a deveni medici buni. În context, studenții

indieni au fost informați despre exigențele și așteptările Universității, despre condițiile de recuperare a restanțelor și de exmatriculare, despre respectarea regulilor de trai în cămine și a termenelor de perfectare a actelor de ședere pe teritoriul Republicii Moldova.

Prorectorul Igor Cemortan a informat că deplasarea în India a deschis noi colaborări cu instituțiile acestui stat. Au fost întreprinse vizite la Universitatea de Științe Medicale, la o companie de producere a medicamentelor și în câteva spitale. „Autoritățile indiene și-au arătat disponibilitatea de a susține desfășurarea stagiului practic al studenților în spitalele din India, inclusiv în cele private, după finalizarea anilor II, III și VI de studii, precum și corelarea curriculumurilor universitare”, a precizat prorectorul Cemortan.

În cadrul Centrului Universitar de Reabilitare Medicală al USMF „Nicolae Testemițanu” va fi creată o subdiviziune de promovare a medicinei tradiționale indiene Ayurveda, ce urmează să fie dotată cu utilaj și asigurată cu medicamente de către India. De asemenea, timp de un an, partea indiană va acorda universității noastre accesul gratuit la o bază de date în domeniul chirurgiei laparoscopice.

Diplomați indieni la Chișinău

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost onorată, în data de 28 martie curent, de vizita Excelenței Sale Thanglura Darlong, Ambasadorul acordat al Indiei în Republica Moldova, și a lui Bhaskar Bhatt, prim-secretar al Ambasadei, cu sediul în orașul București, România. Scopul vizitei înalților oaspeți a fost abordarea subiectelor ce țin de amplificarea cooperării bilaterale dintre instituțiile de învățământ medical. În acest context, reprezentanții misiunii diplomatice au avut o întâlnire cu studenții indieni care își fac studiile la universitatea noastră.

ES Thanglura Darlong a îndemnat studenții să învețe asiduu pentru a deveni medici profesioniști și pentru a face față rigorilor timpului, subliniind că sistemul de sănătate din India are nevoie de cadre

medicale tinere și competitive. Diplomatul indian a accentuat că studenții sunt cei care trebuie să se implice activ în programe de schimb cultural, remarcând că este plăcut surprins de participarea acestora în diverse acțiuni culturale și de responsabilitate socială, gen flashmobiuri, diverse concursuri organizate de Universitate, având, astfel, posibilitatea de a promova țara și cultura indiană.

De asemenea, delegația misiunii diplomatice a donat Universității 20 de exemplare de carte din domeniul medicinei tradiționale indiene Ayurveda. Acțiunea vine să anticipeze crearea, în cadrul Centrului Universitar de Reabilitare Medicală a unei subdiviziuni de promovare a ramurii medicinei tradiționale.

Universitatea – eligibilă pentru proiectele Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a fost invitată să participe la proiectele Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie (CIIGB), la care țara noastră a aderat în data de 6 martie 2019. Acest fapt oferă perspectiva de aprofundare a cunoștințelor și de aplicare a tehnicilor inovative în diverse domenii, inclusiv în biomedicină, de obținere a produselor fitofarmaceutice ș.a.

Natasha Skoko, lider de grup CIIGB, cu sediul în orașul Trieste, Italia, a informat administrația Universității despre activitatea Centrului, care este orientată spre cercetări avansate și instruire în biologie moleculară și biotehnologii. Expertul european a menționat că cercetătorii de la USMF „Nicolae Testemițanu” trebuie să solicite asistență de la reprezentanții CIIGB pentru a beneficia de toate ofertele Centrului, inclusiv pentru a accesa anumite laboratoare și echipamente de cercetare. În funcție

de proiectul de cercetare selectat, aceștia pot efectua experimente specifice sau să lucreze, pentru perioade scurte de timp, gratuit sau la rate preferențiale, în laboratoarele CIIGB. „Experții Centrului sunt deschiși să ofere un mediu științific și educațional pentru cercetarea inovativă în domeniul științelor vieții în beneficiul țărilor în curs de dezvoltare”, a accentuat liderul.

La rândul său, rectorul Ion Ababii a menționat că este o oportunitate binevenită pentru Universitatea de a participa la acest program. „Instituția noastră pune accent pe dezvoltarea cercetărilor și a resurselor umane, încurajează participarea comunității academice și științifice la diferite proiecte de acest gen, inclusiv mobilitățile pentru studenți, studenți-doctoranzi și personalul științifico-didactic. Oferta este atractivă și vom participa la programele CIIGB pentru a dezvolta atât potențialul uman, cât și pentru a obține performanțe în acest domeniu”, a declarat academicianul Ababii.

Centrul Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie este parte a Organizației Națiunilor Unite și formează o rețea interactivă cu centrele afiliate din statele membre, având componente în Trieste (Italia), New Delhi (India) și Cape Town (Africa de Sud).

Workshop internațional privind învățarea bazată pe probleme

Prorectorul pentru studii de doctorat Olga Tagadiuc, director al Școlii doctorale în domeniul științelor medicale, și conferențiarul universitar Silvia Stratulat, șefa Departamentului Didactic și Management Academic, au reprezentat instituția noastră la un workshop desfășurat la Universitatea din Aalborg, Danemarca, în perioada 12-16 martie 2019.

Evenimentul a fost organizat în cadrul Proiectului „Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova: spre consolidarea competitivității și șanselor de angajare ale studenților”, implementat și în alte cinci instituții de învățământ superior din țară (Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică a Moldovei, Academia de Studii Economice a Moldovei, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul). Agenda workshopului a cuprins diverse activități ce vizează aspecte esențiale ale procesului educațional determinat de principiile modelului Problem Based Learning (PBL) – o abordare de învățare centrată pe student, pe lucrul individual și de grup, profesorul având rolul de mentor.

Obiectivul Proiectului constă în mo-

dernizarea programelor de studii bazate pe soluționarea problemelor și implementarea acestora la ciclul de licență al universităților partenere din Republica Moldova. Scopul final este de a îmbunătăți calitatea metodelor de predare-învățare, de a remodela programele de studii din învățământul superior din țară, de a spori relevanța absolvenților pentru piața forței de muncă. Proiectul prevede și componenta de mobilitate pentru stu-

denți și pentru cadre didactice din Republica Moldova în instituțiile partenere din UE.

Universitatea din Aalborg, Danemarca, este coordonatorul principal al Proiectului European Erasmus+, iar în februarie curent, cele șase universități din țară, beneficiare ale Proiectului PBLMD, și-au prezentat rapoartele de implementare. Proiectul se va încheia la sfârșitul anului 2019.

Noi aspecte în tratamentul bolii Parkinson

Ultimele realizări la nivel mondial în tratamentul bolii Parkinson și al maladiilor asociate au fost abordate la Chișinău, de către experți internaționali și neurologi din Republica Moldova, în zilele de 11 și 12 aprilie curent, la cel de-al doilea curs de instruire în mișcările involuntare. Experiența acumulată în abordarea pacienților cu această maladie au împărtășit-o lideri în

neurologie, cu renume național și internațional din România, Italia, Germania, Estonia și Kazahstan.

Președintele Societății Neurologilor din Republica Moldova Vitalie Lisnic, profesor universitar la Catedra de neurologie nr. 1, medic neurolog la Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” (INN), a apreciat drept benefic faptul că țara noastră

poate prelua experiența în materie de diagnostic, de tratament și de evoluare a maladiilor în cazul pacienților cu mișcări involuntare de la experți din state unde diagnosticul este stabilit, uneori, mai timpuriu și cu precizie mai înaltă și care sunt predispuse să ofere granturi specialiștilor moldoveni pentru studii de cercetare peste hotare și pentru participare la conferințe internaționale.

În opinia doctorului Cristian Falup-Pecurariu, medic primar neurolog, șef de lucrări la Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” din Brașov (România), este o chestiune de timp pentru ca anumite tratamente să fie introduse într-o țară sau alta. „Menirea cursurilor de instruire este ca specialiștii să revină în spitale, policlinici, ambulatorii cu noi cunoștințe, care să ducă la îmbunătățirea activității clinice și la îngrijirea mai bună a pacienților”, a remarcat expertul român.

Evenimentul a fost organizat de Societatea Internațională de Parkinson și Tulburări de Mișcare în parteneriat cu Societatea Neurologilor din Republica Moldova, Catedra de neurologie nr. 1 a USMF „Nicolae Testemițanu” și INN „Diomid Gherman”. Primul curs de instruire în mișcările involuntare s-a desfășurat în luna noiembrie 2014.

Ziua Ușilor Deschise

Elevii ai claselor absolvente din licee și din centre de excelență de profil medical din țară, împreună cu părinții sau prietenii lor, au vizitat, în data 25 mai, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, care a organizat Ziua Ușilor Deschise.

Universitatea și-a deschis larg ușile pentru toți doritorii interesați de oferta educațională, condițiile de admitere și cele de studii în anul universitar 2019-2020. În prima jumătate a zilei, oaspeții au vizitat Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM), Centrul Stomatologic Universitar, Muzeul de anatomie a omului. De asemenea, elevii au participat la workshopuri și masterclassuri privind examinarea pacientului, acordarea primului ajutor medical de urgență, simulare în medicină și stomatologie.

Întrunirea cu reprezentanții administrației Universității și ai Comisiei de admitere a avut loc, tradițional, pentru două grupuri de vorbitori - cei de limba română și, respectiv, de limba rusă - toți fiind informați despre specificul instruirii medicale și farmaceutice. Prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitatea didactică, a făcut o trecere în revistă a istoriei instituției și a accentuat că „la Universitatea de Medicină se face carte din greu și cu eforturi considerabile, iar cei care provin din familii de medici, cunosc foarte bine acest lucru. În același timp, universitatea noastră are un corp profesoral-didactic competent, săli de studii și laboratoare moderne, o Bibliotecă Științifică Medicală - cea care asigură

tot suportul pentru procesul de instruire și de cercetare”.

Gheorghe Plăcintă, decanul Facultății de Medicină nr. 1, a explicat candidaților modalitățile de studiere a științelor medicale, care sunt tainele de cunoaștere a organismului uman - de la cel sănătos până la cel afectat de patologii, accentuând că „nimic nu este greu, dacă muncești zi de zi, studiind”.

Sergiu Ciobanu, decanul Facultății de Stomatologie, a menționat că centrele stomatologice și catedrele facultății sunt dotate cu echipament stomatologic performant. În primii ani de studii, viitorii stomatologi își dezvoltă abilitățile practice pe manechine, iar toate manoperele sunt foarte asemănătoare cu cele realizate la pacient.

Potrivit lui Nicolae Ciobanu, decanul Facultății de Farmacie, medicamentele sunt indispensabile pentru orice cabinet sau instituție medicală. „Avem un număr

imens de produse medicamentoase - peste 5000 de denumiri comerciale, iar specialistul principal în acest domeniu este farmacistul. Farmacia este o unitate care nu vinde, ci realizează medicamente, iar farmacistul, împreună cu medicul, stău la straja sănătății populației”, a declarat Nicolae Ciobanu.

La rândul lor, reprezentanții Comisiei de admitere au răspuns la întrebările potențialilor candidați la studii privind modul de desfășurare a procesului de admitere pentru anul universitar 2019-2020, condițiile și actele necesare pentru înscriere, perioadele sesiunilor și specificul probelor de concurs, facilitățile și taxele de studii, precum și alte informații utile referitoare la procedura de înmatriculare la studii.

Acoperirea universală cu servicii medicale

Studentii din anul I de la specialitatea Asistență medicală generală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au marcat Ziua Mondială a Sănătății printr-un flashmob. Evenimentul a avut loc în curtea Spitalului Clinic Municipal nr. 1 din capitală.

Medicistele au dansat pe diferite ritmuri muzicale, iar la final au rostit mesajul „Mișcarea este viață”. În continuarea acțiunii, studentele au distribuit mere verzi și materiale informative de

promovare a modului sănătos de viață, pacienților internați în secțiile de Terapie și de Chirurgie ale Spitalului, îndemnându-i să reducă consumul de sare și de alcool, iar celor care fumează - să renunțe la acest viciu.

Virginia Șalaru, asistent universitar la Catedra de medicină de familie, a de-

clarat că ideea flashmobului aparține în totalitate studenților, care, aflând despre mesajul evenimentului - Acoperirea universală cu servicii medicale - s-au autosesizat și din surse proprii, au cumpărat 40 de kilograme de mere verzi, care, unul câte unul, au fost transmise pacienților și personalului medical din cadrul spitalului.

Viorica Ursu, una dintre participantele la flashmob, a spus că statutul de student la Universitate impune participarea necondiționată în acțiuni de

promovare a sănătății, iar consemnarea Zilei Mondiale a Sănătății a oferit un bun prilej în acest sens.

Flashmobul s-a desfășurat cu susținerea Biroului Organizației Mondiale a Sănătății din Republica Moldova, care a oferit pliante și postere informative.

Concursul de desene „Medicul - prin ochii unui copil” și-a desemnat câștigătorii

Programul Zilei Ușilor Deschise, din data de 25 mai 2019, a inclus și ceremonia de premiere a învingătorilor concursului de desene „Medicul - prin ochii unui copil”, organizat de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.

Diplomele și cadourile marca USMF „Nicolae Testemițanu” au fost înmănată câștigătorilor de către rectorul Ion Ababii, care a apreciat talentul și viziunile inedite ale elevilor, ce au elucidat într-un stil original și individual personalitatea *Medicului*. Astfel, la categoria învățământ primar (clasele I-IV), învingători au devenit: locul I - Alexandra Brega, Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun”, orașul Sângera; locul II - Nicoleta Cernocan, Liceul Teoretic „Alexandru Ioan Cuza”, municipiul Chișinău; locul III - Valeria Busuioac de la Școala de Arte Plastice pentru Copii din municipiul Bălți.

La categoria învățământ gimnazial (clasele V-IX), pe locul I s-a plasat Laurenția Moga, Gimnaziul „Inești”, raionul Telenești; pe locul II - Maria Tronciu, Gimnaziul „Catinca și Ilie Galben”, satul Sloveanca, raionul Sîngerei; pe locul III - Andrei Gligor, Școala de Arte Plastice din orașul Șoldănești.

La categoria învățământ liceal (clasele X-XII), locurile I și II le-au revenit Marcelinei Bulai și, respectiv, Lonelei Pînzari, ambele de la Școala de Arte Plastice din orașul Șoldănești, iar locul III - Victoriei Golovati, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, orașul Drochia.

Premiul special, instituit în exclusivitate de către rectorul Universității Ion Ababii, i-a revenit Cristinei Botezatu, elevă la Școala de Arte Plastice „Nicolae Moisei” din orașul Telenești. Un alt premiu a fost oferit lui Igor Munteanu de la Școala Primară „Alexei Mateevici”, orașul Cahul, din partea organizatorilor - Departamentul Comunicare și Relații Publice. Alte 30 de lucrări ale copiilor au fost apreciate cu diplome de mențiune.

Lucrările au fost expuse în cadrul unei expoziții tematice „Medicul - prin ochii unui copil”, vernisată de Ziua Ușilor Deschise. Totodată, a fost creată și o galerie on-line a lucrărilor, care este accesibilă atât pe site-ul Universității (www.usmf.md), cât și pe pagina de Facebook a instituției. De asemenea, cele mai interesante și ingenioase desene vor fi selectate ca material ilustrativ pentru diverse proiecte:

dicului a fost desfășurată din plin și a fost reprezentată în diverse tehnici, gen: pictură, grafică, colaj textil și altele”.

Potrivit Lidiei Jucov, profesora la aceeași instituție, „lucrările sunt foarte colorate, vesele, pline de viață, așa cum văd lucrurile copiii, din punctul lor de vedere”.

Și în opinia Nataliei Vîhocenco, colegă la aceeași școală, „desenele prezentate la concurs sunt foar-

bannere, felicitări de Ziua lucrătorului medical și a farmacistului, Anul Nou ș.a. În toate cazurile, va fi respectat dreptul de proprietate intelectuală, fiind indicat numele și prenumele autorului și instituția de învățământ.

Concursul de desene cu genericul „Medicul - prin ochii unui copil”, organizat de USMF „Nicolae Testemițanu”, a fost destinat elevilor claselor I-XII din instituțiile de învățământ primar și secundar din țară și s-a desfășurat în perioada 22 februarie-30 aprilie 2019. În total au fost recepționate peste 500 de desene. Desenele au fost evaluate de un juriu profesionist, format din 5 pictori și designeri grafici din capitală.

Președintele juriului, Olimpiada Arbuș-Spatari, director al Școlii de Arte Plastice pentru Copii „A. Șciusev” din Chișinău, a remarcat „nivelul înalt de pregătire al copiilor și viziunea lor personală, artistică. Tema personalității Me-

te interesante, copiii au un talent deosebit și viziune artistică specifică”.

Designerul Andrei Turcan s-a declarat plăcut surprins de lucrările micilor pictori, în special, ale celor de vârstă mai fragedă, care au redat, prin desene, idei foarte interesante atât din punct de vedere compozițional, cât și al tehnicii artistice, majoritatea fiind executate foarte reușit. „Sunt copii care au potențial de a face lucruri frumoase pentru viitor”, a constatat membrul juriului.

Și Andrei Ichim, designer grafic în cadrul Departamentului Comunicare și Relații Publice al USMF „Nicolae Testemițanu”, a constatat că „cei mici sunt, întotdeauna, sinceri și fac ceea ce cred ei că ar trebui să facă, de fapt, maturii. A fost foarte dificil de selectat desenele premiate, fiindcă multe au fost foarte bune. Dacă noi, maturii, am poarta copilul din noi, lumea ar fi mult mai frumoasă”.

Împarte o carte, Împarte sănătate a bucurat micii pacienți

Campania Împarte o carte, Împarte sănătate, organizată de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, a ajuns în data de 5 aprilie 2019, în ajun de Ziua Mondială a Sănătății, la copiii internați în Spitalul Clinic Municipal de Copii nr. 1 (SCMC nr. 1) din orașul Chișinău.

Fiecare dintre cei 80 de copii spitalizați au primit câte una sau două cărți de povești, poezii sau basme, precum și cărți de colorat și creioane, iar cei mai mari - cărți cu povești și enciclopedii.

Emoțiile și scîlpirile atât din ochii micuților, cât și ai mămicilor au fost de nedescris. Anișoara are 4 ani și se tratează de bronșită. Basmul ei preferat este *Scufița roșie* și anume această carte a primit-o în dar. „Acum mama îmi va citi în fiecare seară povestea!”, a exclamat fetița.

Un moment aparte al acțiunii a constituit „Ora de lectură”, în care studentele de la Facultatea de Medicină nr. 1 le-au citit copiilor povești și au organizat un concurs. Astfel, cei mai activi au primit în dar, suplimentar, o carte de povești.

„Am fost impresionată de atenția micuților atunci când le citeam și le povesteam. Ne-au transmis atâtea emoții pozitive și ne-au înșuflețit pentru a de-

veni medici buni într-o societate sănătoasă”, a afirmat Mădălina, una dintre voluntari, studentă în anul II la specialitatea Medicină.

„Copilul care citește va fi un adult care gîndește”, a accentuat Aliona Rotari, vicedirector al SCMC nr. 1. „Prin această inițiativă ați adus zâmbete pe fețele micilor pacienți. Este o acțiune nobilă,

deoarece copii se află în spital, uneori, perioade îndelungate, iar o carte primită în dar destinde atmosfera. Toți copiii s-au bucurat că au primit cărțuții și vor rămâne cu amintiri plăcute pentru mult timp înainte”, a adăugat vicedirectorul.

Acțiunea de colectare a cărților s-a desfășurat în perioada 1 martie-1 aprilie 2019, timp

în care atât membrii comunității universitare, cât și persoane din afara instituției noastre au donat cărți cu povești, basme, povestiri, poezii, enciclopedii, cărți de colorat și de dezvoltare personală. În total, au fost colectate 85 de cărți și 800 de lei, sumă din care au fost procurate 30 de cărți de colorat și 30 de seturi de creioane colorate.

Campania *Împarte o carte, Împarte sănătate* a fost lansată în 2014 de către Departamentul Comunicare și Relații Publice și este realizată în parteneriat cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină. Aducem mulțumiri tuturor celor care s-au alăturat acțiunii sociale. Doar împreună putem face lucruri frumoase!

Studentii alolingvi au oferit zâmbete de Ziua Internațională a Copiilor

În data de 30 mai 2019, studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au vizitat copiii internați la Institutul Oncologic în secțiile de Oncohematologie și Pediatrie oncologică, iar în ajun de Ziua Internațională a Copilului - au mers la Casa Copilului „Preafericitul Iosif” din municipiul Chișinău, unde au reușit să ridice

ședințele finale, din anul curent, ale Cercului lingvistic „Arta – medicația sufletului”, unde mediciiștii alolingvi își cultivă abilitățile de comunicare în limba română, să se desfășoare alături de copiii care suferă de o maladie gravă.

„Copiii sunt un miracol, un crâmpel din inefabilul universului. E de datoria noastră de a satisface și, în același timp, de a menține,

un curcubeu de lumină și culoare, comunicând cu cei mici în limba-jul cântecului, al poveștilor și al jocului.

Atât studenții, cât și membrii Catedrei de limba română și terminologie medicală au venit cu daruri pentru copii, pentru că aceștia, mai mult ca oricine, au nevoie de ajutor, de protecție și de multă dragoste. Membrii catedrei au decis ca

mereu la înălțime, zborul și dorința copiilor de a visa”, a declarat Argentină Chiriac, șefa Catedrei de limba română și terminologie medicală a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Copilăria e mai mult decât o vârstă, e o stare de spirit. Ea nu se măsoară în ani, ci în clipe speciale și trăiri de neuitat. E o binecuvântare divină coborâtă pentru a ne lumina existența.

Natalia Peredelcu – deținătoarea Bursei de merit 2018

Natalia Peredelcu, studentă în anul V la Facultatea de Farmacie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a devenit deținătoare a Bursei de Merit pentru anul 2018. Viitoarea farmacistă se numără printre cei 50 de studenți și masteranzi de la 12 instituții de învățământ superior din țară, câștigători ai celei de-a XXIII-a ediții a concursului. Competiția încurajează excelența academică și reprezintă o oportunitate pentru studenții din țara noastră să demonstreze, prin tenacitate și spirit competitiv, că pot obține succese aici, acasă, în Republica Moldova.

vizată reușita academică, activitatea de cercetare, publicațiile științifice, participarea la activitățile extracurriculare și la programe de mobilitate, iar a doua a presupus scrierea unui eseu. Mie mi-a revenit, aleatoriu, tema Aportul meu la prosperarea Republicii Moldova, axându-mă, în special, pe dezvoltarea țării sub aspect social”, a precizat tânăra.

În cadrul ediției curente a concursului „Burse de Merit”, USMF „Nicolae Testemițanu” a fost reprezentată de 11 mediciiștii, însă în final a acces doar Natalia Peredelcu. În total, la concurs au participat 221 de studenți de la 18 instituții de învățământ superior. Programul este

Natalia Peredelcu a menționat că eforturile și rezultatele celor cinci ani de studenție i-au fost apreciate la justa valoare. „Concursul s-a desfășurat în două etape: prima a

organizat de Centrul de Informații Universitare, sub egida Consiliului rectorilor din Republica Moldova, în parteneriat cu două companii private.

Locul III la Concursul regional Inter Medical School Physiology

Un grup de studenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova s-a plasat pe locul III la Concursul regional Inter Medical School Physiology, ediția a II-a. Concursul s-a desfășurat în zilele de 8 și 9 mai curent, la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, România. Instituția noastră a fost reprezentată la acest concurs de două echipe mixte de studenți de la Facultatea de Medicină nr. 1, însă doar una s-a clasat în top. Astfel, deținătorii premiului III sunt: Ion Chiriac, anul V, Iuliana Stratan, Mădălina Cebuc și Vlad Costin, anul II.

Competiția s-a desfășurat în limba engleză și a presupus două etape: testul-grilă, individual pentru fiecare participant, și blitz întrebări cu răspunsuri în 30 de secunde. Toate întrebările au fost din domeniul fiziologiei omului și au inclus subiecte însușite pe parcursul anilor de studii la Medicină. În total la concurs au participat 22 de echipe din regiunea Europei de Est.

Potrivit participanților, concursul nu a fost unul dificil, reieșind din faptul că au avut posibilitatea să se pregătească pentru această competiție aproximativ o lună. Ion Chiriac a subliniat că toate întrebările au fost de logică și s-au referit strict la fiziologia omului. „Informația trebuia integrată, prelucrată și, ulterior, prezentată juriului. Faptul că am format o echipă mixtă a constituit doar un avantaj - colegii din anul II dețineau informația asimilată recent, iar noi, fiind în anul V, am demonstrat cu-

noștințe aprofundate în domeniu, dar, pe alocuri, uitasem câte ceva. De aceea, acest format a fost unul rezultativ, chiar dacă am fost la prima experiență de acest fel”, a opinat Ion Chiriac.

Iuliana Stratan a accentuat că, dacă s-ar fi știut din timp despre acest concurs, atitudinea studenților, doritori de a participa, ar fi fost mai responsabilă, iar pregătirea teoretică - mai profundă. Respectiv și rezultatele ar fi fost mai surprinzătoare.

Mădălina Cebuc a subliniat susținerea, din culise, a lui Adrian Lupușor, asistent universitar la Catedra de fiziologie a omului și biofizică, care le-a oferit sfaturi prețioase cum să se mobilizeze și să răspundă corect.

În final, Vlad Costin a remarcat că acest concurs a oferit o

experiență unică de lucru în echipă și a confirmat faptul că la USMF „Nicolae Testemițanu” se face carte la cel mai înalt nivel. „În timpul concursului urmăream pe panou aprecierea juriului pentru echipele concurente. Astfel, am ajuns la concluzia că studenții universității noastre au o pregătire bună în domeniul medicinei”, a afirmat tânărul.

A doua echipă a USMF „Nicolae Testemițanu”, care nu a ajuns în finală, a fost reprezentată de către Andrei Târbu, Gheorghe Secu,

Mihaela Chitoroagă, toți fiind studenți în anul V, și Adrian Ciuhrii - anul II.

Învingătorii s-au ales cu un voucher în valoare de 150 de ron (echivalentul a 600 de lei moldovenești), destinați pentru cărți, precum și cu materiale promoționale oferite de sponsorii concursului.

Solidari cu acțiunile de combatere a tuberculozei

Studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova s-au solidarizat acțiunilor dedicate Zilei Mondiale de Combatere a Tuberculozei. Astfel, Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină, în parteneriat cu Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, a desfășurat un flashmob, în data de 24 martie 2019, în trei locații din capitală: scuarul magazinului UNIC, Aeroportul Internațional Chișinău și Centrul Comercial Malldova. Tinerii, îmbrăcați în tricouri cu inscripția „Tuberculoza se tratează”, au prezentat un program de dans și au distribuit trecătorilor pliante cu mesajele acțiunii.

Mariana Brunchi, studentă în anul V la Facultatea de Medicină nr. 1, organizator, a subliniat că mediciiștii și-au propus să atenționeze publicul asupra gravității situației privind amploarea îmbolnăvirilor de tuberculoză. „Ziua Mondială de combatere a tuberculozei s-a desfășurat cu sloganul ESTE TIMPUL pentru acțiune!, iar Organizația Mondială a Sănătății solicită implicarea urgentă a tuturor factorilor de decizie în eforturile de combatere și eradicare a tuberculozei”, a accentuat tânăra.

Elena Tudor, secretar științific la Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, a menționat că Republi-

ca Moldova reprezintă țara cu prioritate înaltă în controlul tuberculozei din Europa. În plan național, tuberculoza rămâne una dintre problemele majore de sănătate publică, Republica Moldova aflându-se printre 30 de țări cu povară înaltă a tuberculozei multidrogrezistente din lume. La nivel mondial, tuberculoza reprezintă una din primele zece cauze ale mortalității și un factor major al decesiunilor provocate de rezistența antimicrobiană. În anul 2017, circa 1,6 milioane de persoane au decedat din cauza tuberculozei, inclusiv 0,3 milioane de persoane cu HIV.

„Rh Factor” – învingătorii TVC-ului interuniversitar

Mediciniiștii mai cunosc și alte remedii sigure împotriva stresului și altor afecțiuni - umorul și buna dispoziție! Iar pentru faptul că sunt cei mai buni și pe acest segment, studenții noștri au devenit campioni, pentru a patra oară consecutiv la TVC-ul interuniversitar, ediția 2019. Evenimentul, devenit deja tradiție în instituțiile de învățământ superior din țară, s-a desfășurat la 11 aprilie.

Echipa „Rh Factor” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a venit cu un show umoristic de zile mari - un adevărat generator de zâmbete și bună dispoziție, acumulând 83 de puncte și, astfel, obținând o victorie impresionantă în fața colegilor de la Universitatea Tehnică a Moldovei („Politehnica”) - 74 de puncte, de la Universitatea de Stat din Moldova („Restanțierii”) - 61 de puncte și de la Academia de Studii Economice a Moldovei („7 Seconds”) - 59 de puncte.

Înarmați cu un arsenal consistent de glume, dar și cu energia lor debordantă, viitorii medici au dat tonul întregului concurs, molipsind atât spectatorii, cât și membrii juriului, cu zâmbete largi și voie bună. Tinerii s-au remarcat la toate cele 3 probe, luând cel mai mare punctaj din partea juriului la: Prezentare, Înviorare și Tema pentru acasă. Dacă la concursul universitar similar, glumele sunt, de regulă, cu subtext medical, aici studenții au abordat tema TVC-ului - „Tinerete, studenție, zâmbet și vis cutezător”, demonstrând că atunci când ești tânăr, niciun obstacol nu-ți poate sta în cale.

Eroii serii, care au animat spectatorii și au incendiat atmosfera cu umor de calitate, au fost mediciiștii: Constantin Tataru, Valentin Butnari, Tioma Pelevaniuc, Daniel Munteanu, Victor Maximciuc, Nellu Vascauțan, Denis Pleșca, Alexandru Mitu, Dima Stîngu, Artur Rabei, Tudor Gulica, Alexandru Barbieru și Anatol Șcerbatiuc.

Prestația umoriștilor a fost evaluată de un juriu format din actori de teatru și cinema, interpreți de muzică și scriitori: Igor Rusu, Alexandru Rusu, Gheorghe Bilici, Boris Bechet și Ion Grosu.

Evenimentul a fost organizat de Direcția Cultură a Consiliului municipal Chișinău în parteneriat cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină.

Gheorghe Paladi – patriarhul serviciului obstetrical-ginecologic autohton

Academicianul Gheorghe Paladi, profesor universitar, renumit medic obstetrician-ginecolog, a celebrat, în data de 24 mai curent, 90 de ani de la naștere. Cu acest prilej, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a organizat și a găzduit un frumos eveniment de omagiere a fondatorului serviciului obstetrical-ginecologic în țara noastră.

În deschiderea manifestării, rectorul Ion Ababii a rostit un *Laudatio* în adresa academicianului Gheorghe Paladi, care, până în prezent, contribuie la menținerea și dezvoltarea frumoaselor tradiții în domeniul medicinei, fiind un model pentru tinerii specialiști și un promotor al profesiei de medic obstetrician-ginecolog. Rectorul a remarcat meritele academicianului Paladi, începând cu studenția, debutul în profesie, statutul de doctorand, funcțiile de asistent și de conferențiar,

obținerea titlurilor științifico-didactice de doctor și doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, specialist principal în domeniul obstetricii și ginecologiei al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova. „Domnia Sa face parte din *Promoția de Aur de medici făclieri*, care au pus temelia medicinei naționale, reușind, prin fapte demne, să sporească prestigiul profesiei și al Almei Mater. Apreciam înalt activitatea Sa organizatorică în calitate de specialist al Ministerului Sănătății, prin care a impulsionat aplicarea inovațiilor în obstetrica și ginecologia autohtonă, contribuind substanțial la ameliorarea asistenței medicale în domeniul profesat și la sporirea indicilor statistici republicani la un nivel superior celor din URSS”, a subliniat rectorul.

Savant, pedagog, clinician – în toate aceste branșe, academicianul Gheorghe Paladi a obținut numeroase performanțe. A primit zeci de mii de nașteri și a efectuat mii de intervenții chirurgicale. Domniei Sale îi aparține meritul înființării Centrului Republican de Ocrotire a Sănătății Mamei și Copilului, unde, pe parcursul a șase ani de activitate, împreună cu membrii Catedrei de obstetrică și ginecologie, a pus temelia dezvoltării acestui complex modern de sănătate.

Prezent la eveniment, Boris Gîlcă, Secretar General de Stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, a menționat că „astăzi celebrăm *epoca Gheorghe Paladi* în serviciul de obstetrică și ginecologie. Academicianul este și va rămâne patriarhul și pilonul sistemului de sănătate din țară. Am avut onoarea să fiu discipolul acestei personalități cu verticalitate, a cărei prioritate este ocrotirea sănătății mamei și a copilului. La inițiativa dumnealui, în țară s-au cre-

at instituții ce funcționează cu succes, ce adaugă plusvaloare cercetărilor științifice medicale și socio-demografice ale familiilor. Domnia Sa reprezintă un *munte*, care a investit foarte mult în resursele umane, în specialiști calificați - recunoscuți la nivel internațional, contribuind la dezvoltarea sistemului național de sănătate”, a declarat oficialul.

Iurie Crasiuc, directorul interimar al Spitalului Clinic Municipal nr. 1, prezintă la eveniment, a anunțat că prin decizia Primăriei municipiului Chișinău, precum și a Consiliului de administrație al instituției, Centrul Perinatologic al Spitalului Clinic Municipal nr. 1 va purta numele profesorului Gheorghe Paladi.

Copleșit de emoții, academicianul Gheorghe Paladi a accentuat că „sănătatea mamei și a copilului într-o societate puternică reprezintă continuitatea vieții generațiilor,

iar obstetricienii-ginecologi trebuie să perpetueze acest punct forte. În sistemul național de sănătate s-au realizat lucruri mărețe, dar mai rămân file albe, nescrise, în domeniul obstetrical-ginecologic din țara noastră. Îmi doresc putere să pot realiza și să pot transmite discipolilor mei acele crâmpie de idei ce se vor a fi puse în valoare”, a subliniat profesorul Paladi.

Elogii în adresa omagiatului au rostit: acad. Ion Tighineanu, președintele Academiei de Științe a Moldovei, Sergiu Gladun, directorul Institutului Mamei și Copilului, prim-prorectorul Olga Cernețchi, șefa Catedrei de obstetrică și ginecologie, profesorul Valentin Friptu, președintele Asociației Medicilor Obstetricieni-Ginecologi din Republica Moldova și alți discipoli.

Gheorghe Ghidirim – făuritor al istoriei medicinei naționale

Renumitul chirurg Gheorghe Ghidirim - personalitate marcantă a culturii naționale, profesor universitar, dr. hab. șt. med., academician al Academiei de Științe a Moldovei, fost șef al Catedrei de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, președintele Ligii Medicilor din Republica Moldova, a fost omagiat, în data de 31 mai, de către comunitatea universitară, cea științifică și culturală, cu prilejul împlinirii a 80 de ani de la naștere. La festivitate au participat reprezentanți ai Universității, ai Academiei de Științe a Moldovei (AȘM), ai Asociației Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” din Republica Moldova, oameni de artă, oficiali, colegi, prieteni, discipoli și simpli admiratori ai octogenarului.

În deschiderea evenimentului, rectorul Ion Ababii a accentuat că Domnia Sa se enumeră printre făuritorii istoriei medicinei naționale, care au contribuit la menținerea și la îmbogățirea frumoaselor tradiții, precum și la reformarea sistemului național de sănătate și a învățământului superior medical. „Domnul Academician Gheorghe Ghidirim este un Om cu atâtea valențe, calități, virtuți și haruri, încât cuvintele devin insuficiente pentru a-i descrie personalitatea complexă. A vorbi despre Domnia Sa înseamnă a completa o filă importantă în istoria medicinei și în viața universitară, o pagină de durată și valoroasă prin rezultate și evoluții remarcabile”, a menționat rectorul.

Boris Gîlcă, Secretar General de Stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, a exprimat recunoștință profesorului pentru ghidarea în anii de studenție, remarcând că reușitele sale în viață se datorează maestrului sănătății Gheorghe Ghidirim. „Apreciam munca Dumneavoastră - dedicată și profesională - acele transformări, reforme implementate în sistemul de sănătate, în special, după declararea Independenței Republicii Moldova,

fiind în funcția de ministru al sănătății. Ați dat dovadă de excelență în practica chirurgicală și în activitatea managerială, sunteți un exemplu pentru discipoli și colegi, sunteți un Om de patrimoniu al Republicii Moldova”, a accentuat oficialul.

Profesorul Gheorghe Rojnovanu, pro-

rector pentru activitate științifică, a declarat că aniversarea academicianului Gheorghe Ghidirim constituie o sărbătoare a medicinei moldave, pe care Domnia Sa o slujește cu devotament, multă pasiune și dăruire, adăugându-i noi valori și tradiții. „S-a dedicat timp de 56 de ani profesiei, contribuind la educarea a 55 de promoții de medici ai Almei Mater. Academicianul Ghidirim întruchipează conceptul major de școală autohtonă de chirurgie. Intervențiile chirurgicale efectuate de Gheorghe Ghidirim au fost, întotdeauna, demonstrații în tactica operatorie și tehnica chirurgicală, fiind adevărate lecții de practică pentru numeroșii săi discipoli. Ne declarăm norocoși că soarta ne-a adus aproape de Domnia Sa pentru a învăța lecțiile de chirurgie și de viață, căci în tot

ceea ce face demonstrează valorile supreme ale lumii. Unele lucruri nu se compară: felul Domniei Sale de a vorbi, de a pune în discuție orice problemă, de la egal la egal, fără a simți distanța la care te afli ca subaltern și înălțimea la care este ca somitat. Nu există comparație pentru cultura Sa, pentru

scopuri comune, creând cea mai mare și recunoscută școală de chirurgie din Moldova”.

Prezent la festivitatea de omagiere, președintele AȘM Ion Tighineanu a remarcat că academicianul Gheorghe Ghidirim a atins cele mai înalte culmi în mai multe domenii de activitate în calitate de om politic, om de știință, specialist în domeniul medicinei, profesor universitar. Întotdeauna a muncit cu cea mai mare dăruire de sine, cu pasiune, demonstrând devotament. Totodată, academicianul Tighineanu a accentuat contribuția savantului Ghidirim la dezvoltarea Academiei de Științe, inclusiv, prin fondarea Secției de științe medicale, fiind conducătorul acesteia, în calitate de membru al Prezidiului AȘM și membru al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică - în toate aceste funcții abordând probleme actuale și demonstrând întotdeauna verticalitate.

Pentru realizări remarcabile științifico-practice, manageriale și didactice și cu prilejul aniversării a 80-a de la naștere, Prezidiul AȘM i-a conferit academicianului Gheorghe Ghidirim Medalia „Nicolae Milescu Spătarul”.

La finele festivității, academicianul Gheorghe Ghidirim a mulțumit audienței pentru felicitări, în special, părinților Domniei Sale, care i-au dat viață și care, în pofida faptului că au trăit vremuri grele, război, foamete, au reușit să-i cultive o educație ce i-a servit drept bază pentru întreaga viață. „Vă destăinuiesc secretul vieții mele: de la fiecare persoană și instituție cu care am colaborat, am luat ce e mai frumos, astfel, întregindu-mi personalitatea”, a mărturisit, emoționat, omagiatul.

Ceremonia a inclus și lansarea unei cărți dedicate profesorului Gheorghe Ghidirim, realizată de conferențiarul Romeo Șerbina, precum și proiectarea unui film intitulat „Cu rost și noblețe de-o viață”, realizat de Petru Craveț.

Gala premiilor în Sănătate, ediția 2019

Profesorii Natalia Cherdivarenco și Grigore Bivol au fost desemnați printre laureații Galei Premiilor în Sănătate, ediția a VI-a. Ceremonia de premiere a celor mai ilustre personalități din domeniul sănătății a avut loc în data de 11 aprilie 2019.

Academicianul Ion Ababii, rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, prezent la Gală, a exprimat grațitudine colegilor din sistemul medical, care-și fac datoria cu demnitate, așa cum au fost instruiți la Universitate - cu responsabilitate, consacrare și empatie pentru pacient, astfel contribuind la promovarea imaginii Almei Mater și a instituțiilor medico-sanitare în care activează. **Premiul pentru performanță în activitatea didactică**

a fost oferit Nataliei Cherdivarenco, doctor habilitat în științe medicale, profesor consultant la Catedra de biologie moleculară și genetică medicală, „Om Emerit” al Republicii Moldova. În acest context, rectorul a ținut să menționeze devotamentul distinsei doamne pentru USMF „Nicolae Testemițanu”, cu care și-a legat destinul de la vârsta de 17 ani: „A fost profesorul majorității celor prezenți în sală - un Om excepțional, un model al onestității, al profesionalismului, al dăruirii de sine și al bunăvoienței”.

La rândul său, dascălul și-a exprimat recunoștința pentru apreciere, amintindu-și bine ziua când a ajuns la Chișinău, cu un tren marfar din Rusia. Orașul era plin de ruine după război, dar știa că trebuie să ajungă la o anumită clădire - unde și astăzi este USMF „Nicolae Testemițanu”. „Au fost timpuri extrem de grele, am studiat în condiții foarte

modeste... Acum sunt mândră de felul cum a evoluat Universitatea în timp, iar toate acestea grație echipei administrative și a încregerii comunității universitare, fapt ce încurajează și inspire optimism”, a spus profesorul Cherdivarenco.

Trofeul pentru întreaga activitate medicală a fost decernat profesorului universitar Grigore Bivol, doctor habilitat în științe medicale, fondatorul Catedrei de medicină de familie, pentru realizări remarcabile și de impact major în procesul de dezvoltare a sistemului autohton de sănătate. Laureatul Grigore Bivol a mulțumit juriului pentru apreciere, menționând că medicina primară este poarta sistemului de sănătate. De asemenea, profesorul și-a exprimat recunoștința celor peste 1600 de medici de familie și 4000 de asistenți medicali, care, împreună, formează echipa medicinei primare din țară, pentru devotament și consacrare problemelor de sănătate ale populației.

Secția de reanimare și terapie intensivă nou-născuți de la Institutul Mamei și Copilului - echipa condusă de Larisa Crivceanschi, conferențiar universitar, Departamentul Pediatrie al USMF „Nicolae Testemițanu”, a fost apreciată pentru **inovare și performanță în medicină**.

Secția de microchirurgie din cadrul Institutului de Medicină Urgentă, echipa de medici din care fac parte și medicii-rezidenți - Olesca Catărău și Vladimir Stratan - a fost catalogată drept **cea mai bună echipă spitalicească**.

În cadrul Galei Premiilor în Sănătate au fost oferite încă zece trofee la următoarele secțiuni: **Cea mai bună echipă a medicului de familie; Cea mai bună echipă de asistenți medicali; Cea mai bună echipă de urgență; Cea mai bună echipă în promovarea sistemului de asigurare obligatorie de asistență medicală; Cea mai reușită activitate în domeniul sănătății publice; Cel mai performant management al instituției medicale; Cel mai activ ONG în domeniul sănătății și Jurnalism în sănătate.**

Gala Premiilor în Sănătate 2019 s-a desfășurat sub genericul Zilei Mondiale a Sănătății - „Acoperirea universală cu servicii medicale pentru fiecare și oriunde”, organizată de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Organizația Mondială a Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Centrul pentru Informare și Comunicare în Sănătate.

Diploma de Onoare a Guvernului de Ziua Mondială a Sănătății

Mai multor medici, printre care și cadre științifico-didactice ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, le-a fost decernată Diploma de Onoare a Guvernului Republicii Moldova, în semn de înaltă apreciere a încregerii activității practice și rezultate performante, devotament și dedicare față de pacient. Evenimentul a avut loc în contextul Zilei Mondiale a Sănătății, marcată, anual, în data de 7 aprilie.

versitar Serghei Șandru, dr. hab. șt. med, șeful Catedrei de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, și Adrian Belii, dr. hab. șt. med., profesor universitar la aceeași catedră; conferențiarul universitar Eugen Tcaciuc, dr. hab. șt. med., șeful Disciplinei de gastroenterologie din cadrul Departamentului de Medicină Internă; profesorul universitar Vitalie Lisnic, dr. hab. șt. med., Catedra de neurologie nr. 1; Aureliu Batrânac, conferențiar universitar la Disciplina de cardiologie, dr. șt. med.

Printre personalitățile remarcabile menționate sunt: profesorul universitar Mihail Maniuc, dr. hab. șt. med., și Anghelina Chiaburu, conferențiar universitar, Catedra de otorinolaringologie; profesorul universitar Valeriu Cușnir, dr. hab. șt. med., șeful Catedrei de oftalmologie-optometrie; profesorul uni-

Medicii au mulțumit guvernului pentru apreciere și s-au arătat încrezători că împreună vor duce la bun sfârșit reformele încercate, contribuind astfel la modernizarea sistemului de sănătate și la sporirea calității serviciilor medicale în țara noastră.

Gabriela Jimborean și Tudor Toma – Visiting Professor ai USMF „Nicolae Testemițanu”

Senatul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a conferit titlul onorific Visiting Professor Gabrielei Jimborean, profesor universitar, șef al Disciplinei de pneumologie la Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie (UMFST) din Târgu Mureș, România, și dr. Tudor Toma, medic specialist la Spitalul Universitar Lewisham din Londra, Marea Britanie, pentru „merite deosebite în pregătirea cadrelor medicale și manageriale, promovarea științei medicale și dezvoltarea sănătății publice în Republica Moldova”.

tea de Pneumologie din Republica Moldova, iar sprijinul dumneaei în procesul de formare profesională a pneumologilor din țară este unul semnificativ”, a accentuat rectorul.

„Cu suportul dr. Tudor Toma, în Republica Moldova au fost organizate o conferință și ateliere de lucru pentru familiarizarea și implementarea examenului ecografic toracic în practica clinică a medicului pneumolog. Incontestabil, Tudor Toma va rămâne în istoria medicinei, din considerentul că, pentru prima dată în istoria bronhoscopiei, a descris și a implementat un tratament endoscopic minim invaziv pentru pacienții cu emfizem

Titlurile au fost acordate, în data 24 mai 2019, de către rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” Ion Ababii în cadrul unei ceremonii. Academicianul a remarcat contribuția profesorului Gabriela Jimborean la fortificarea relațiilor de cooperare dintre Societatea Română de Pneumologie și universitatea noastră. „Personalitatea și cunoștințele doamnei profesor Jimborean sunt de o valoare incontestabilă atât pentru comunitatea academică, cât și pentru Societa-

pulmonar”, a subliniat profesorul Ababii. La rândul lor, Gabriela Jimborean și Tudor Toma s-au declarat onorați pentru titlurile acordate și și-au anunțat deschiderea pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare în viitor, în special ce ține de oferirea accesului la literatura de specialitate pentru studenți, studenți-doctoranzi, medici-rezidenți, precum și împărtășirea experienței și conlucrarea în domeniul cercetărilor științifice.

Rectorul Ion Ababii – distins cu Premiul Interstatal al CSI Звезды Содружества

Academicianul Ion Ababii, rector al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a fost distins cu Premiul Interstatal al CSI „Звезды Содружества”. Ceremonia de decernare a premiului a avut loc în data de 15 mai 2019, la Așgabat, Turkmenistan, la Forumul Inteligenței Creative și Științifice a participanților din statele membre ale CSI.

Premiile Звезды Содружества sunt acordate, anual, reprezentanților țărilor CSI pentru succese remarcabile în promovarea practicilor în domeniul acțiunilor umanitare la nivel mondial și contribuie la dezvoltarea fiecărei țări participante și a prieteniei interstatale, în ansamblu.

Ion Ababi – doctor habilitat în științe

medicale, academician al Academiei de Științe a Moldovei și al Academiei Medicale din Polonia „Albert Schweitzer”, a devenit un savant notoriu, un profesor remarcabil și ilustru organizator al învățământului superior medical și al sistemului de sănătate din Moldova. Este autor a peste 500 de lucrări științifice și 35 de brevete de invenții.

Activitatea prodigioasă a academicianului Ion Ababii a fost apreciată înalt prin numeroase distincții, cum ar fi: Ordinul „Prietenia Popoarelor”, „Ordinul Republicii”, titlul onorific „Om Emerit”, Medalia de Aur „Albert Schweitzer”, distincția internațională „Socrate”, „The Home in Science” (Oxford), titlul Doctor Honoris Causa, conferit de universități de profil din România, Ucraina, Austria și altele. Domnia Sa este Laureat al Premiului Național pentru performanțe în știință, iar în 2019 a fost decorat de Președinție cu Ordinul „Bogdan întemeietorul” pentru merite deosebite în afirmarea și dezvoltarea statalității Republicii Moldova, pentru contribuție substanțială la instaurarea coeziunii și concordanței în societate și pentru activitate intensă în promovarea valorilor general-umane.

Aceste distincții reflectă, încă o dată în plus, valoarea remarcabilă a meritelor Domniei Sale, fapt pentru care îi adresăm cele mai sincere felicitări și exprimăm înalta considerație și aprecierea pentru dedicația, profesionalismul, onestitatea, responsabilitatea și excelența, manifestate, zilnic, în abordarea diverselor probleme ale activității sale complexe.

Rezultatele concursului de eseuri dedicat Zilei Europei

Victor Navin, Maria Filimon și Daniela Caraman, studenți la Facultatea de Medicină nr. 1, anii I-III de studii, au devenit învingătorii Concursului de eseuri dedicat Zilei Europei, ediția a IX-a. Evenimentul a fost organizat de Centrul de Informare Europeană a Bibliotecii Științifice Medicale (BȘM) și Catedra de filosofie și bioetică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Alți doi mediciști - Victoria Lungu și Maria Lungu - au devenit premiați la categoriile originalitate și creativitate.

tele scontate. Este un început bun și promițător!”

Studenții au abordat în eseuri subiecte precum *Teritoriul comun al europenilor este cultura; Noi, cetățenii planetei, alcătuim o mare familie; Noua eră ne pune în față noi încercări și noi probleme globale; Libertatea este ocazia de a lua decizii; Democrația este puterea poporului bine informat și Toleranța este celălalt nume al libertății.*

La ediția din acest an au participat 32 de studenți. În final, au fost selectate 14 eseuri, cinci dintre care au fost apreciate cu locuri premian-

În data de 24 mai curent, la Universitate a avut loc ceremonia de premiere a câștigătorilor acestui concurs. Liubovi Karneva, directorul BȘM, a accentuat că mediciniștii au avut oportunitatea de a-și demonstra talentul, punându-și în valoare potențialul creativ. Concursul a devenit deja unul tradițional și le oferă tinerilor posibilitatea de a-și exprima opinia privind importanța protecției și promovării valorilor naționale în contextul integrării europene.

Profesorul Vitalie Ojovanu, șeful Catedrei de filosofie și bioetică, președinte al juriului, a apreciat faptul că „participanții în concurs s-au mobilizat, astfel ajungând la rezulta-

te. Finaliștii au primit diplome, certificate de participare și daruri simbolice din partea organizatorilor.

Centrele de informare ale Uniunii Europene au fost înființate în luna mai 2011, pentru a oferi populației Republicii Moldova informații și literatură cu privire la: programele și instrumentele UE dedicate țărilor ce fac parte din politica europeană de vecinătate, legislația UE, regulile de afaceri, în scopul promovării culturii europene. Actualmente, în țară sunt 12 centre de informare ale UE, găzduite de către cele mai mari universități din regiunile principale: Chișinău (centru), Bălți (nord), Cahul (sud) și Comrat (UTA Găgăuzia).

Exercițiu de simulare a unui cutremur

Studenții și personalul Facultății de Farmacie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la un exercițiu de simulare a unui cutremur de 6,5 grade pe scara Richter, ce a avut ca scop instruirea membrilor comunității universitare în vederea unei reacții corecte în situații de urgență.

Activitatea a presupus evacuarea studenților și a tuturor persoanelor aflate în incinta Blocului didactic nr. 2 din cauza unui cutremur. După activarea sirenelor

Gheorghe Stratan a menționat că țara noastră este amplasată geografic într-o zonă seismică, fapt ce ne impune să prevedem o situație excepțională asemănătoare și să învățăm cum ar trebui să ne comportăm în astfel de cazuri.

Nicolae Ciobanu, decanul Facultății de Farmacie a USMF „Nicolae Testemițanu”, a declarat că acțiunea dată a completat cunoștințele studenților asimilate în cadrul disciplinei *Medicina calamităților*. „Sperăm că, în acest mod, le-am incitat interesul față de

atât personalul instituției, cât și studenții au necesitat evacuare, maximum în trei minute, păstrând calmul și liniștea. Exercițiul a prevăzut și câteva victime ale cutremurului - situație ce a demonstrat cum trebuie acordat primul ajutor medical.

Consilierul pentru securitate

această disciplină. În același timp, exercițiul este util pentru a fi aplicat în viață”, a adăugat decanul.

În total, cca 250 de persoane au participat la acțiunea de simulare, care s-a desfășurat în data de 17 aprilie curent. Activitatea face parte din Programul de Protecție Civilă al universității noastre.

Stomatologii au sărbătorit Ziua Sănătății Gingivale

Catedra de propedeutică stomatologică „Pavel Godoroja” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a desfășurat, în data de 15 mai, un curs dedicat Zilei Sănătății Gingivale 2019. Acțiunea cu genericul „Impactul poluării aerului asupra sănătății”, a fost organizată în colaborare cu Institutul de Mediu de la Stockholm, Suedia, și Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova.

Potrivit Tatiane Porosencova, asistent universitar la catedra susmenționată, scopul acțiunii a fost de a spori conștientizarea publică că sănătatea gingiilor are tangențe cu starea generală a corpului, precum și referitor la faptul că poluanții atmosferici au impact direct asupra sănătății parodontale.

Studenții și cadrele didactice de la Facultatea de Stomatologie au abordat subiectul privind veriga dintre starea mediului și leziunile parodontale și au discutat despre strategiile-cheie de reducere a expunerii la factorii de poluare atmosferică, pentru protejarea sănătății umane. De asemenea, viitorii stomatologi au

venit cu sugestii de majorare a taxelor de penalizare pentru persoanele care ard frunze, incendiază pășuni și terenuri agricole ș.a. O altă propunere ar fi amplasarea centrelor industriale la o distanță mai mare de zonele rezidențiale.

gospodărie, oraș, țară, continent, precum și la scară globală”, a opinat Tatiana Porosencova.

În final, organizatorii au anunțat că vor continua să informeze oamenii despre impactul poluării aerului asupra sănătății și despre estimarea

„Pentru a reduce impactul poluanților atmosferici este nevoie de a întreprinde acțiuni concrete, pe termen lung, începând cu propria

soluțiilor de prevenire și de diminuare, organizând asemenea activități pe parcursul întregului an.

Univers sportiv

10 trofee pentru mediciniști la o competiție sportivă din Ucraina

Două medalii de aur, patru medalii de argint și patru medalii de bronz - acestea sunt trofeele obținute de echipele sportive ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, formate din studenți și medici-rezidenți. Premiile au fost oferite în luna mai curent, la manifestările sportive consacrate celei de-a 75-a aniversări de la fondarea Universității Bucovinene de Stat de Medicină din orașul Cernăuți, Ucraina.

Cele mai înalte performanțe a înregistrat Mihaela Ciocanu, studentă în anul I la Facultatea de Medicină nr. 1, care s-a clasat pe primul loc la proba *săritură în lungime din elan*, și echipa de șahiști, reprezentată de medicii-rezidenți Denis Cravenco și Veronica Gâscă și de studenții Elisaveta Cibotari și Nicolae Friniuc de la Facultatea de Medicină nr. 1, care s-a situat pe aceeași treaptă a podiumului.

Cu medalii de argint au fost apreciate:

- echipa de volei feminin, în componența: Adina Pleșca, Maria Ghimciuc, Sofia Gavrișenco, Eugenia Muzăca și Maria-Magdalena Pojoga - studențe la Facultatea de Medicină nr. 1, Inga Ceagle și Tatiana Bădărău, ambele de la Facultatea de Stomatologie;
- echipa de atleți, proba *ștafeta 100 m (mixt)*, constituită din: Vasile Cigoreanu, Dan Rotaru, Anna Belous, Natalia Țurcan - studenți la Facultatea de Medicină nr. 1, Silvia Rotari de la Facultatea de Farmacie și Diodor Strătilă - Facultatea de Stomatologie;

- echipa de fotbal, formată din studenți, reprezentanți ai diferitor probe sportive;
- Silvia Rotari, studentă la Facultatea de Farmacie, care a participat la proba de alergare de viteză.

Pe locul III s-au clasat studenții de la Facultatea de Medicină nr. 1: Dan Rotari, participant la proba de săritură în lungime din elan, și Anna Belous, care a luat parte la proba de alergare de viteză. Pe aceeași poziție în clasament s-au situat reprezentanții echipei de volei masculin: medicii-rezidenți Dionis Arabadji, Serghei Vladov și Serghei Țenu, studenții Corneliu Mățcu-Donică, Facultatea de Medicină nr. 1, Vitalie Zaharia și Hasan Madi, Facultatea de Stomatologie, și Vladislav Donțov, cursant în clasa pregătitoare, și cei ai echipei de tenis de masă: Tatiana Greadenco, Leonid Leucă, Alexandru Eremia, Gavril Laurita, toți de la Facultatea de Medicină nr. 1.

Lotul sportiv al Universității a concurat și la *streetball* pentru fete, la această probă participând studentele de la Facultatea de Medicină nr. 1: Mihaela Ciocanu, Daniela Chetaru, Carolina Opincă și Alexandrina Gălușcă.

Cei 32 de sportivi ai instituției noastre au fost însoțiți de Marian Stan, șeful Catedrei de educație fizică, și de antrenorii Vladimir Diaconu, Iulia Popov, Svetlana Miron și Vasile Guragata. În total, la competiție au participat 5 echipe de sportivi, câte una din Republica Moldova și din România și 3 echipe din Ucraina.

Felicitări tuturor participanților!

Succese și noi performanțe în continuare!

Totalizarea activității sportive în anul universitar 2018-2019

Pentru participare la competiții universitare, municipale, republicane și internaționale, pe parcursul anului de studii 2018-2019, conform ordinului rectorului Ion Ababii, au fost menționate și premiate cele mai bune formații studențești și sportivi individuali, la diverse genuri de sport.

Astfel, pentru participare la Spartachiada a 59-a a studenților și a medicilor rezidenți: Cupa și Diploma de gradul I i-au revenit echipei Facultății de Medicină nr. 1, anii V-VI;

Cupa și Diploma de gradul II - formației Facultății de Medicină nr. 1, anii I-II.

Cupa și Diploma de gradul III i-au revenit lotului Facultății de Stomatologie.

Cu Diploma USMF *Nicolae Testemițanu* au fost menționați 14 studenți, care s-au evidențiat în întreceri. La 12 tineri le-au fost înmănată Diploma Clubului sportiv. Premii a câte 200 lei au fost acordate unui grup de 17 mediciniști. De asemenea, au fost exprimate mulțumiri la alți 17 studenți, cu înscrisere în dosarul lor personal.

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:
Silvia CIUBREI Daniela ȘTIRBU Inga MUSTEAȚĂ
Aurelia PAHOMEA Natalia ȚIBUȘ
Traian MUSTEAȚĂ

Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355,
022 237 653

E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincid
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com. 1113
Tiraj 1000 ex.